

VIGRED

5

»VIGRED«, ženski list z Modno in Krojno ter Vzorčno prilogo. — Izhaja vsak mesec. — Naročnina znaša Din 25.—, z mesečno prilogo Din 50.—. Če se naroči 20 izvodov (brez priloge) pod enim naslovom, le Din 20.—. Za inozemstvo Din 32.—, s prilogo Din 64.—.

Izdaja konzorcij »Vigredi« (Vida Masič) v Ljubljani, Masarykova c. 12. Uredništvo (odgovorna urednica. Zora Poženel) in upravništvo Masarykova cesta 12, Vzajemna zavarovalnica. Telef. št. 3519. Tiska Misijonska tiskarna v Grobljah. Za tiskarno odgovarja A. Trontelj C. M.

Sklep uredništva 10. dan prejšnjega meseca. Rokopisov uredništvo ne vrača, nenaročenih prispevkov ne honorira.

Rokopisi in vsi dopisi, ki se tičejo vsebine lista, naj se naslove na uredništvo, vsi dopisi glede priloge na upravo. Naročila, reklamacije in naročnino sprejema uprava »Vigredi«. Uredništvo in uprava: Masarykova c. 12.

V S E B I N A :

Vam je ne dam (A. Galetova). — Prešernova mati (Dr. J. D.). — Mati (D. I. Česnik). — Pomladne srage (C. Vonjavec). — Lepota slovenske zemlje (M. Berce). — Zaposlitev žene (M. Valant). — Trnje (F. J.). — Likovna umetnost (J. Pajman). — Deklica na tuje gre ... — Iz domačih krogov. — V naših domovih.

V zalogi Vigredi dobe naročnice: Mati vzgojiteljica din 16.—, Med pomladjo in poletjem din 10.—, Henoh Arden din 8.—, Kuhaj varčno in dobro din 3.—, Praktični nasveti gospodinji din 3.—, Predavanje soc. tečaja din 10.—

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

r. z. z n. z. Ljubljana, Miklošičeva c. 6 (v lastni palači)
obrestuje hranilne vloge najugodnejše.

**Nove in stare vloge, ki so v celoti vsak čas razpoložljive,
obrestuje po 4 %, proti odpovedi do 5 %**

Vsled adaptacije v regulacijsko črto smo prisiljeni naše
trgovske **F. I. Goričar, Ljubljana, sv. Petra c. 29**
popolnoma izprazniti najkasneje do 30. maja t. l. Da do tega časa
našo zalogo

RAZPRODAMO

nudimo vse manufakturno in konfekcijsko blago ter perilo

20—30 % ceneje.

Poslužite se te ugodne prilike!

VIGRED

ŽENSKI LIST

LETO 1938

maj št. 5

Ana Galetova:

VAM JE NE DAM!

Ta žarek beline je vse, kar imam.
Prežite nanjo ko volkovi,
pa je ne dam!

V dlaneh jo ponesem —
že sama vem kam.
Ponesem jo skozi krvave dni
sama.
Pojdite mi s poti!

Ne maram pomoči umazanih rok.
Le eden mi je potreben:
Bog.
Ta žarek beline je vse, kar imam.
Ponesem mu jo,
vam je ne dam!

Prešernova mati

(Po zapiskih prelata T. Zupana v Mladiki 1933 in v knjižici »Kako Lenka svojega brata pesnika Prešerna popisuje«).

Največji nemški pesnik Goethe je v znani pesmici povedal, da ima veselo naravo in dar poezije od matere: »Vom Mütterchen die Frohnatur und Lust zu fabulieren.« Našemu Ivanu Cankarju je mati vedno in vedno v mislih. Kako pa Francetu Prešernu? Očeta lepo omenja v sonetu »O Vrba...« »kjer hiša mojega stoji očeta,« ali matere tu ne omenja; pa tudi v nobeni drugi pesmi ne. Čudno, kaj ne, ko vendar vemo, da jo je od srca ljubil, kar se je videlo, ko je dobil naznanilo po njeni smrti. (Prešernova Lenka str. 26.)

Ob istem času kakor Prešeren sta živela in slovela tudi največja pesnika Poljakov in Rusov — Adam Mickiewicz, roj. 1798, umrl 1855, Aleksander Puškin, roj. 1799, umrl 1857 —, pa tudi pri njiju dveh vidimo isto ali skoro isto dejstvo. Mickiewicz se vsaj v začetku svojega slavnega epa »Pan Tadeusz« spominja matere, ko pravi, da je bil kot otrok z okna padel in že umiral, pa ga je mati zaobljubila Materi božji iz Čenstochove in je ozdravel. (Glej Dom in Svet, 1934 str. 473. prevod dr. T. Debeljaka); Puškin pa o svoji materi — rojeni Hanibal, iz rodu zamorca Hanibala, dvornika Petra Velikega — nima prav nič, dasi je tudi v njem tekla afrikanska vročekrvnost. Vendar pa ta Puškinov molk laglje razumemo, ker se mati sploh ni brigala zanj, ampak mu je bila preprosta pestunja Arina Radijonovna duhovna mati. Tudi dečka Prešerna je očetova skrb zelo zgodaj — že s sedmim letom odtrgala od ljubeče matere, vendar pa ga je v prvih otroških letih, ki so najodločilnejša za srčno vzgojo otrokovo, mati imela pri sebi, in pozneje, v letih 1812 do 1820 je bival vsaj o počitnicah doma.

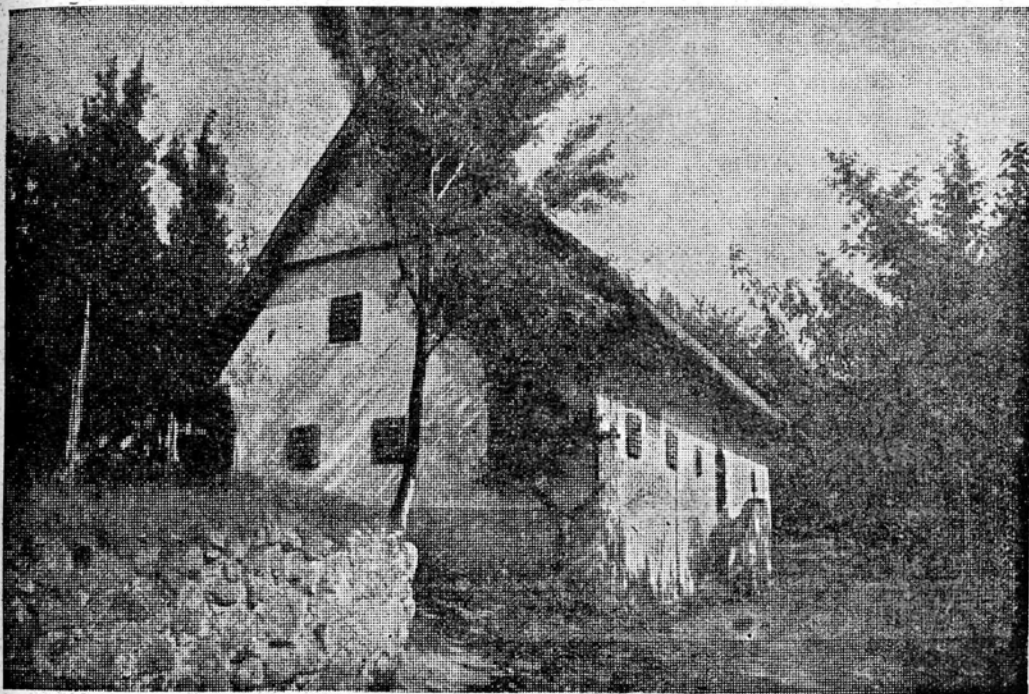
Prav dragoceni so podatki, ki jih je rajni prelat Tomo Zupan nabral o Prešernovi materi (o očetu pa on nima skoro nič). Iz vsega, kar o njej pri T. Zupanu beremo, vidimo, da je bila to za tisti čas in tisto okolje zelo izobražena žena.

Rodila se je dne 5. maja 1774 v Žirovnici, torej v sosesčini Vrbe. Oče ji je bil Jakob Svetina — pri hiši se je reklo in se še zdaj pri Muhovčevih, — pri krstu je dobila ime Mina (Marija); bila je najstarejši izmed desetero otrok. Po tedanji navadi naših Gorenjcev, ki so otroke radi dajali na Koroško, da so se naučili nemščine, je tudi oče Jakob desetletno hčerko peljal čez Sedlo Koren v Beljak, kjer je ostala eno leto; naslednje leto — pa tudi samo za eno leto — pa jo vidimo v Ljubljani v šoli pri uršulinkah, kjer se je dodobra naučila nemški brati in pisati, česar ni več pozabila. Kakor se vidi, niti Radoljica takrat še ni mela kaj obsežnejšega pouka. Pri tako številni družini je pač morala, zapustivši šolo, doma prijeti za vsako delo v kuhinji in na polju.

Dne 7. februarja 1797 — stara je bila 22 let — se je poročila v Vrbo k Ribičevim; njen ženin — Prešernov oče — je bil Šimen Prešeren. Imel je še dva brata Jakoba in Franca, ki sta postala oba duhovna in sestro Lenčiko. V srečnem zakonu se je rodilo osmero otrok. Jera, Katra, France (pesnik!) Jože (umrl kot dijak v Ljubljani), Jurij (umrl kot župnik na Koroškem), Mina, Urša, Lenka. Tudi tu je bilo ob tolikšni družini dovolj skrbi in dela! To je videl in opazoval tudi naš pesnik. Morda pa na mater meri kitica:

Zvestó srce in delavno ročico
za doto, ki je nima milijonarka,
bi bil dobil z izvoljeno devico.

Kakor vse slovenske matere tiste dobe in po večini še danes je tudi mati Mina otrokom vcepila v nežna srca globoko vero: učila je otroke moliti, vo-

Prešernova rojstna hiša.

dila jih je v cerkev, molili so tudi doma. V viharju življenja je bila Prešernu sicer vera vzeta; vendar pa mu je na smrtni postelji bila spet živa. Pač mu je bila pred očmi materina beseda in podoba.

»Malo prezgodaj sem dala Franceta iz rok«, je mati Mina večkrat rekla, ko ga je oče sedemletnega odpeljal na Kopanjsko k staremu stricu Jožefu, ki je bil tam župnik. Gotovo bi bila rada gledala dečkov ljubeznivi, lepi obraz. Saj je sama še na smrtni postelji narekovala sinu Juriju: »Tako fleten otrok si bil!« Nežnosti takrat menda res niso poznali. V zimskih večerih pri preji so v hiši peli, saj je bila mati Mina pevka; ali France je pač ni dosti-

krat slišal. Druge otroke, ki so delj ostali doma, je vse sama naučila brati in pisati, ker na Breznici takrat še ni bilo šole.

Pet let sina Franceta ni videla. Z dvanajstim letom pa je prišel v ljubljanske šole in iz teh domov na počitnice. Takrat so bile matere — vsaj v Vrbi — glede prostosti otrok zelo stroge. Enajst let mlajši Lenčkov študent Ivan iz Vrbe — poznejši škof Pogačar — ni smel o počitnicah na Smokuške peči, kam na Stol! Mati ga ni pustila. (To sem sam slišal iz ust nekoliko mlajšega škofovega brata, ki je bil gospodar na domu v Vrbi). In enakih misli je pač bila tudi mati Mina Prešernova. Šele proti koncu počitnic sta smela France in mlajši Jurij iti k stricem za nekaj ur. Kako razumna pa je bila ta mati, je med drugim to dokaz, ker je prav za prav ona izvrtala, da gre Prešernova dijaška ustanova njenemu Francetu, kar je res po dolgem iskanju in s pomočjo radoljiškega vikarja Grošlja dognala. Po Zupanovem sporočilu je to delala sicer iz sebičnega namena: da bi Franceta, ko bi imel ustanovo, tem rajši v lemenat sprejeli. Vedeti je namreč treba, da je bilo takrat v Ljubljani prosilcev za v bogoslovje preveč in so morali mnogi na sprejem čakati, ali pa iti drugam.

Brezniška župnija je v ljubljanski škofiji pač dala največ duhovnov. Tudi mati Mina je torej, kakor smo pravkar videli, srčno želela, da bi sin France postal duhovnik. Hudo je jokala, ko je jeseni leta 1821 odhajal na daljni Dunaj. Sin je spoznal njeno željo in jo je hotel še ob koncu šolskega leta 1822 izpolniti; ali prijatelji, pa podeljena Knafljeva ustanova — to ga je zadržalo. V dunajskih letih 1821 do 1826 je prišel pesnik samo enkrat domov. Za ljubečo mater spet grenjava! — Poleti 1832 je mati Mina doživela srečo, da je sin Jurij pel novo mašo. K njemu se je, ko je prišel h hiši zet, — omožili so hčer Mino — mati preselila na Koroško, najprej v Št. Rupert, potem St. Lorenzen blizu Beljaka, kjer je tudi dne 25. aprila 1842 umrla in je ondi njen grob. S sinom pesnikom sta se vsa tista leta 1826 do 1842 le malokrat videla. Spomin na Franceta pa ji je bil še na smrtni postelji posebno drag. Razen gori omenjenih besed je še to-le narekovala Juriju, da naj piše v Kranj: »Mene ne boš več videl. Umrla bom. Morda prideš ti prvi za menoj. Zato uravnaj svoje stvari, da bo prav. Kako fleten... Glej, da boš tudi tako lepo svet zapustil.« V zvezi s tem pismom naj omenim, da je mater Mino — po sporočilu Zupanovem — skrbelo, kako bo sin France denar upravljal, ko je videla, da ga dosti potrebuje. »H kakšni kasi ne smeš priti«, mu je o neki priliki naročala.

Debele solze so se pesniku utrnile, ko je dobil bratovo naznanilo o materini smrti. K pogrebu pa ni mogel priti. Saj bi ga tudi v tistih prometnih razmerah zamudil.

S tiho hvaležnostjo bi stali ob grobu matere Mine, ako ne bi bil ta grob za nas tako daleč. Blizu pa nam je hiša Ribičeva v Vrbi: tu, v teh prostorih je nekako štirideset let vladala in delala, jokala in pela mati Mina. Pa tudi v Ljubljani se je spomnimo, kadar stopimo v uršulinsko cerkev: kot deklica je tu klečala in molila mati našega največjega pesnika.

*Ni znal molitve žlahtnič trde glave,
ko te začetek, v kateri pôje hvala
se nje, ki mati božja je postala.
Kar znal, je vedno môlil'z misli prave.*

*Ko znebil duh se trupla je težave,
legenda pravi, da je roža zala
'z njegovega srca skoz grob pognala
z napisom zlatih črk: »Marija ave!«*

Prešeren.

Anka Salmič:

ZDAJ, KO JE MAJ

Rož bom rdečih in belih nabrala,
v dva jih velika bom šopka zvezala.
Dvema jim materama bom poklonila,
zdaj, ko je maj!

Enega mamici moji nebeški!
Vanj ji še svoje srce bom vplela.
Saj bi ji mnogo več dati želela,
zdaj, ko je maj!

D drugega nesem na drago gomilo ...
Mamici rajni povedati hočem,
dete, da tudi nje ni pozabilo,
zdaj, ko je maj!

MATI

(Nadaljevanje.)

Roža Marija.

»Ljudskošolsko modrost sem prejemal tri leta na enorazrednici pri Fari na Colu; prvi dve leti mi jo je delil vipavski rojak pisatelj Kostanjevec Jože, tretje leto pa mladi Solkanec Jug Matej. V božjo modrost me je uvajal tedanji župnik ali po vipavsko »gospod nunc« Tekster Konrad. Koncem šolskih let so me vpisovali v »zlato knjigo«. Morda je to nagnilo dobrega mladega učitelja Juga, da Vam je, draga mati, nasvetoval, da me pošljete v latinske šole, češ: »Študent naj bo!« Odločili ste se tako z očimom, jaz sem zelo rad pritrdil. Toda popreje je bila še potrebna enoletna temeljita priprava na osnovnici v Vipavi. V nemške skrivnosti me je posebej uvajal voditelj Skaia. Pri njem sem imel zimske mesece tudi stanovanje in hrano. Vporabil je včasih tudi vzgojno metodo lasanja in uhljanja. Še danes sem hvaležen temu strogemu, a dobrodušnemu vzgojitelju za njegovo učinkovito šolanje. Naučil me je toliko nemščine v enem letu, da sem drdral vse nepravilne glagole na pamet, napravil z lahkoto sprejemno skušnjo za prvi gimnazijski razred na poznejši drugi državni gimnaziji in dobil dobro podlago za študij. Tedaj sem prvič v življenju napravil dolgo šesturno pešhojo iz Vipavske doline čez Hrušico na železniško postajo v Logatec in se prvič peljal z vlakom v belo Ljubljano. Bilo je dve leti po velikem, znanem potresu, ko so še po mnogih ulicah debeli tramovi podpirali hišno zidovje.«

»»Ono leto smo napravili v začetku avgusta dolgo romanje, katerega so se udeležile Tvoje tete Reza in Franica iz Gradišča, Ivana iz Podrage, Tvoj bratranec, drugošolec Tonček Bukovič, Ti in jaz.««

»Spominjam se, to je bilo dolgo romanje peš iz Vipavske doline, čez Col, Črni vrh, Godovič, Zavratac, Žiri, Škofjo Loko, Kranj k Mariji Pomagaj na Brezje. Dvakrat smo med to potjo prenočili na skednjih na Zavratcu in v Podbrezju. Nosili smo s seboj precejšnje brašno: kruh, prešičevo šunko, sir in kavo, katero ste na tem in onem počivališču kuhali. Ko smo opravili na Brezjah božjo pot, spoved, sv. obhajilo, znatno število sv. maš, smo romanje nadaljevali na Sv. Višarje do Radovljice peš, nato z vlakom do Trbiža, od tam pa po stezi mimo »angela« na goro. Med romanjem smo molili. Kdor je imel dobro pevsko grlo, je tudi pel. Znali ste veliko lepih starih Marijinih pesmi. Ena taka mi je v spominu:

Tam stoji gora ljubljanska
na lepem ravnem vrtiču:
češčena roža Marija!
Poln je rožic zasajen,
belih, rdečih in višnjevih.
Marija se po vrtiču sprehajala,
je lepe rožice trgala.

Marija tako pravi, govori:
 Ko bi bil zdaj tu ljubi moj sin!
 Ko bi bil zdaj tu ljubi moj sin,
 bi mu venček narejala!
 Marija še tega ne zgovori,
 nje ljubi sin za njo stoji.
 »Od kod si hodil, kje si bil?
 od kod si hodil, kje si bil?«
 »»Povsod sem hodil, povsod sem bil,
 v Kranjski deželi nisem bil.««
 »Komu si pustil kranjsko stran?
 Komu si pustil kranjsko stran?«
 »»Vsem vernim dušam sveti raj,
 ki nam ga vsem skupaj daj
 češčena roža Marija!««

»»Med potjo smo si tudi pripovedovali zgodbe o božjih potih, kakor smo jih slišali od svojih staršev, ne-le o Brezjah in Višarjah, tudi o ljubenski Mariji udarjeni, o Materi božji blejski, o Žalostni materi preserski, pa tudi vse mogoče zgodbe in šale, da je bila lažja pot. Naši starši so romali peš po dva tedna iz Vipave po veliki cesti do Šempasa, od tam po strmem pobočju čez Ravnico na Sv. Goro, od tam čez bovško dolino na Sv. Višarje, od tu čez Trbiž na gorenjske Brezje, čez Kranj k Sv. Joštu, od tam v Škofjo Loko, Žiri, čez Zavrtec, Godovič, Črni vrh v Vipavsko dolino. Tedaj še ni bilo železnice, zato so romali peš. Za vzpodbujo na dolgem potu so jim bile pesmi, molitev, pa tudi šala. Vodnika so imeli s seboj, ki je poznal vsa pota, skrbel za vse telesne potrebe, prenočišča in je dajal slabotnim pešcem pogum s tisto znano pesmijo:

Če boš ti romar težko šel,
 Jezus ti bo stopinje štel,
 Marija ti jih bo lonala,
 ki je v nebesih kronana.««

»Nazaj smo se peljali iz Trbiža do Ljubljane, od tam pa koračili po široki državni cesti čez Vrhniko, Logatec, Kalce in Hrušico domov. Zame je bila ta dolga pot, kakršne pozneje peš nisem nikoli več v življenju napravil, razodetje. Toliko lepe slovenske zemlje sem videl v enem tednu, toliko novih krajev, mest, gora in rek, toliko ljudi, krasnih umetnin po cerkvah! Neizbrisno so se mi tudi vtisnile v mlad spomin Sv. Višarje, planinski biser v lepi božji naravi. Ondi so se srečavali že nad 550 let romarji treh narodnosti — Slovenci, Nemci in Italijani in vsak v svojem jeziku slavili in hvalili rožo Marijo, zavedajoč se, »da smo očeta enega sinovi, ljudje vsi bratje, bratje vsi narodi.«

Kakor mi, tako so tudi oni opazovali in strmeli nad gorskimi velikani, ki se na vseh straneh dvigajo proti nebu: na južni in zapadni strani Julijske alpe, med njimi mogočni Mangart in Triglav, Jalovec, Višnja gora, Poliški

špik, na vzhodu vrhovi Karavank, na severu v dveh vrstah zeleni vrhovi Ziljskih planin, ki jim kukajo čez ramena mogočni Dolomiti in Visoke Ture, ki so navadno zavite v pajčolan sivih oblakov, a zdaj in zdaj vendar odkrije svojo častljivo glavo njihov poglavar, Veliki Klek. Tam gori na visoki planini v čistem zraku se čuti človeško srce prosto zemskih skrbi in težav in bližje Bogu. Zato je tudi molitev bolj prisrčna in iskrena.«

»»Ali veš, zakaj sva napravila ono dolgo romanje?««

»Domnevam, da ste imeli poseben namen, ko ste me vodili tako daleč.«

»Roža Marija nas varno vodi skozi stiske in bridkosti življenja. Pripočila sem Te njenemu varstvu, ker sem vedela, da Te bo pot vodila tudi med čermi in prepadi. Zato sem z velikim zaupanjem pela med romarji ono kitico znane stare pesmi:

Vodi Marija po ravni nas poti,
da nas nobena skušnjava ne zmoti,
varuj in brani nas vse dni,
da nas sovražnik ne dobi!««

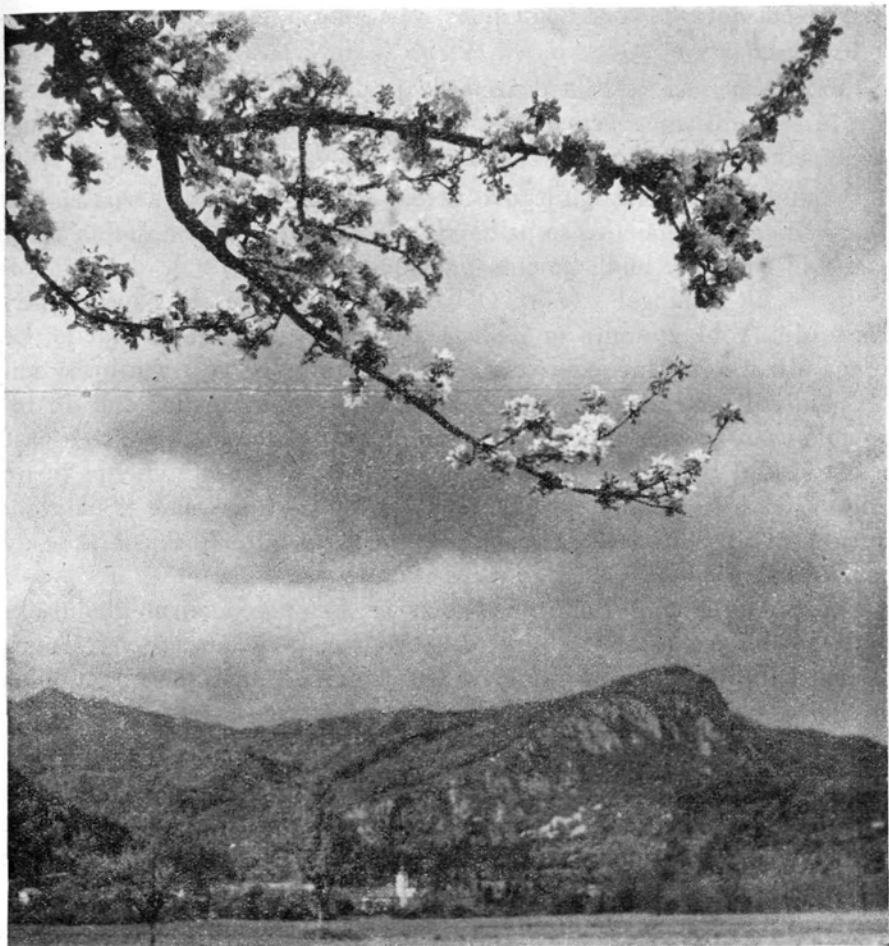
»Vem, da ste imeli veliko brigo ne samo za moje telesne, temveč tudi za moje dušne potrebe. Moramo Vam, dobrim materam, biti hvaležni, da ste nam z molitvijo, delom in žrtvami ohranile domove, poštenje, vero in lepo krščansko življenje in da ste padlim in blodečim dušam po roži Mariji sprosile povratek na ravno pot.

Ko se o tem razgovarjava, mi pride na misel legenda o roži Mariji; bral sem jo nekje in že skoro pozabil. Je pa taka-le:

V mestu Rimu je v ubožni hiši prebival, mislil in ustvarjal slikar Peter. Mati ga je vzgojila v pobožnosti in mu preskrbela umetniško izobrazbo. Od ust si je odtrgavala in lastno kri bi dala zanj, tako ga je imela rada. Ko je umrla, mu je zapustila kočo in svoj blagoslov. Kmalu po njeni smrti je hudo obolel. Pripravil se je že na dolgo pot v večnost. Vendar mu je bilo težko umreti v cvetju mladosti! Tako rad bi še živel in slikal, naslikal kaj lepega, veličastnega. In obljubil je Mariji, da ji napravi krasno sliko, če mu izprosi zdravje. Ljubi Bog je vsprejel njegovo zaobljubo in Peter je ozdravel. Teden dni kasneje je že hodil po cvetnem polju rimske okolice.

Izpolniti je hotel obljubo. Hodil je po rimskih cerkvah in študiral Marijine slike največjih umetnikov. Zamislil se je globoko v verske skrivnosti in resnice in razmišljal, kako bi naslikal Marijo; ali naj slika oznanjenje angela Gabrijela, ali njeno brezmadežnost, ali zaroko z Jožefom, ali beg v Egipt, ali njeno žalost na Kalvariji pod križem? Ni se mogel odločiti.

Obiskali so ga prijatelji, razposajeni, polni veselja in ga vabili s seboj v uživanje, pa jim je odvrnil: »Prijatelji, vaše besede so prijetne in za uho mamljive, a vaše življenje mi ne ugaja. Danes se omamite, jutri spite. Čemu živite? Morda za umetnost? Morda. A vaša duša mora biti močna pri tlikratni omami, da umetnosti ne ponižate v blato.« — »»Kaj čeburnjaš! Z nami pojdi! V vinu dobiš moči za velika dela.«« — »Nikamor ne grem. Jaz lju-

Pomlad v Bohinju. (Planinski vestnik.)

bim vrvenje in drvenje po rimskih ulicah, ljubim cvetočo pokrajino, njene vrtove, pinije in akacije v jasnih dneh in mesečnih nočeh. Ko stojim v katedralah pred slikami največjih mojstrov in se zamislim v njih lepoto, se mi porajajo misli in načrti; toda do pravega se še nisem dokopal, — a moram ga dobiti.« — »»Peter, le sanjari dalje! Glej da bo slika dogotovljena, ko te obiščemo drugič.««

Odšli so. Peter je ostal sam, hodil je po Rimu, po cerkvah, po drevo-redih, vrtovih in polju. Neko popoldne je šel v malo cerkev onkraj Tibere. Lep sončni dan je bil zunaj, prameni so padali skozi napol zastrta okna na kameniti oltar in na sliko Marije z Jezusom v njem. Peter je pokleknil in molil, prav globoko in zbrano je molil. In tedaj se je porodila v njegovi duši slika, ki jo je tako dolgo zaman iskal.

Šel je v svoj atelje in pričel slikati. Dolgo je slikal Marijo, kako lahno stopa čez goro med samimi rožami, kot bi se njeni nogi ne dotikali zemlje. V njenem obrazu se je že zrcalilo veliko veselje. Svete misli jo prešinjajo,

ker bo rešen človeški rod. Bogu poje veličastno pesem: Moja duša poveličuje Gospoda . . .

Čez dva meseca je bila dokončana prelepa slika. Obiskali so ga prijatelji in se čudili njegovemu delu. »Peter, uspel si. Doslej te še ni poznal svet, od sedaj te bo.«

Prijatelji so razglasili njegovo delo. Čez noč je postal neznaten slikar slaven. V njegovo delavnico so prihajali naročat razna dela dostojanstveniki, bogataši in ljubitelji lepih umetnosti. Ubogi slikar Peter je dobival toliko naročil, da jih ni mogel izvršiti. Obogatel je in se preselil na eno glavnih rimskih ulic. V blagostanju in sreči je pa pozabil na Boga in Marijo. Lepo izdelana slika rože Marije je visela nekje v kotu. Ni se zmenil več zanj, ni je poklonil kakemu samostanu ali cerkvi, da bi krasila oltar in bi jo duhovnikova roka blagoslovila ter bi pred njo verno ljudstvo kleče častilo nebeško Mater. S svojimi prijatelji se je vrgel v vrtinec življenja in pil v polnih požirkih življenjske naslade leta in leta. Tako življenje je pa glodalo na njegovem zdravju; nekega dne je obležal v postelji. Poskusil se je dvigniti, a ni šlo.

Skozi okno je sijalo sonce drobne žarke. Peter je nemirno gledal okrog sebe. Oko mu je obstalo na sliki rože Marije, ki je pozabljena samevala na steni v kotu. Naenkrat se mu je zazdelo vse ničevno. Kot sonce izza oblakov je pregledal svoje življenje: ničemurnost ničemurnosti, vse je ničemurno!

Vstala je v njegovi duši podoba pokojne matere, tako dobre, skrbne in ljubeče, ki bi mu dala svojo lastno kri, kakor ptica pelikan svojim mladičem. In še bolj svetla je stala pred njegovo dušo druga Mati, ki jo je v mladostnem zanosu krasno naslikal, kako med rožami stopa čez poljane obiskat teto Elizabeto.

Slikar Peter je bil hudo bolan. Prešli so dnevi, tedni in meseci. Obiskovali so ga prijatelji in ga tolažili, utolažili ga niso. Prišel je duhovnik in prinesel sv. popotnico. Peter se je spovedal in našel tolažbo v Gospodu. Dolga je bila bolezen. V njej se je rodilo hrepenenje po miru. Rodila se mu je misel na samostan: »Tja pojdem, tam zadobim mir, ki mi ga svet ne more dati.« Ta njegov sklep je postal trden in neomajen.

Ko je ozdravel, je sklep izvršil. Vzel je s seboj rožo Marijo s stene, zapustil slikarsko delavnico in odšel v samoto. Samostanski očetje so ga sprejeli z veseljem in spoštovanjem medse.

Ob sončnem vzhodu in zahodu je zrl iz odprte celice čez večno mesto, na kupolo cerkva, na žolte oranže, smokve in palme na samostanskem vrtu in na lepo rimsko pokrajino. Tja do gora je plaval njegov pogled. Ptice so pele pod njegovim oknom in mir je vladal okrog in okrog, v njegovi duši je sijala lepota.

Mir božji je užival v tihoti. Sliko Marije med rožami je izročil o. gvardijanu, ki jo je blagoslovil in posvetil. Samostanski očetje in bratje so jo v sprevodu odnesli v cerkev in jo obesili v zlatem okvirju na oltar. Od blizu in daleč je hodilo ljudstvo in molilo pred Marijino podobo za srčni mir.

Peter se je posvetil z vsem ognjem in vso dušo slikarstvu. Naslikal je mnogo lepih slik na čast Mariji, Zveličarju in božjim svetnikom.

Leta so potekala. Ko je pa prišla božja dekla in zatisnila slikarju Petru za večno oči, so ga oblekli samostanski očetje v kuto, mu potegnili kapuco čez glavo in ga deli na mrtvaški oder. Od vseh strani so prihajali prijatelji, znanci in ljudstvo kropit samostanskega slikarja.

K roži Mariji v samostanski cerkvi so se pa od tedaj še bolj zatekali ubogi Evini otroci po srčni mir in pomoč v tegobah in stiskah.«

(Dalje prihodnjič.)

Cvetko Vonjavec:

POMLADNE SRAGE

Za hišo znova rdi cvetoča veja
in truma vonjev v sončni zrak puhti;
srce prevzema mi prečudna žeja —
pomladi moje pa že zdavnaj ni.

*

Po zeleneči loki gre deklé,
svetoče, brhko, kakor vigred zalo;
verjel sem, da je v meni mrtvo vse,
pa mi je spet srce rdeče cvet poglalo.

*

Ko mimo mene skoz večer je šla,
se v meni milo vigred je zbudila,
vsi čari vstajali so kot iz sna.
Ah, zdaj pa, ko ni nje, sem kot gomila!

*

Na mladi veji požvižgava ptič,
pod njim je gnezdo in družica v njem;
jaz topo zrem oba, ne mislim nič —
zakaj, če mislim, le za muko vem.

*

Zakaj bi varoval svoj beli cvet,
zakaj krotil bi svoje rdeče želje?
Poglej, mladost današnjih dev, deklet
oznanja: Kdor prej pride, ta prej melje!

*

Pomlad, osuj se in usahni že!
Ko tebe zrem, medlim od bolečin;
ti zopet ogenj dihaš mi v srce
in ves krvav, solzan je moj spomin.

*

Pozabljen grob pred mano zeleni,
in meni je, da v njem že dolgo sanjam,
da za menoj čas muk in ran leži
in da na Srce božje se naslanjam.

Lepota in vrednost slovenske zemlje

2 Buče

Od temnega širokoplečega Boča proti vzhodu se vije znana bano-vinska cesta: Mestinje — Št. Peter pod Sv. gorami. Znana je ta pot, saj je edina prometna zveza, ki veže glasni »svet« s tihim in prirodnih lepot bogatim »Urvaldom«. Cesta vodi skozi Podčetrtek — Imeno — Prelaska . . .

V Prelaski se cepi pot. Južnovzhodno kreneš — v pol uri si na Bučah.

Buče! Ti cvet slovenske zemlje, veselje in središče zadovoljnega »Pragozda«, počitek potujočih, ti užitek ljubiteljev prirode! V spominu si mi, kot jasna in cvetna oaza polna poezije . . .

Kraj je gričast, s pobočji, vrhi in presekami. Vasi buške fare so razvrščene med polji, po sončnih grebenih, v kotanjah in po zatišjih. Vse člene te velike »družine« veže njiva, travnik, sadonosnik, kostanjev in smrekov gaj in — vinograd.

Lepa je pomlad na Bučah. Vsa sončna je in topla, polna tihe in zbrane iskrenosti. Na Bučah je brstje tako nežno in cvetje tako skrivnostno belo — nič čudnega! Do te zemlje in teh src ni prilezla politura in furnir XX. stoletja, tja se ni vtihotapil palež moderne neodvisnosti, ki ruši božjo postavo in — moralo.

Nebeška Sila, Ti ščiti in čuvaj to dragocenost slovenske zemlje!

Na Bučah je tako ubrano petje gozdnih in vaških gostov, kot je lepa melodija in harmonija duš tega dobrega, priprostega ljudstva, ki ljubi delo in trpljenje, svojo zemljo in Boga.

Kaj je namazana in s ponarejenimi biseri načičkana modernost — s pusto, grenko in ubito dušo, v primeri z zgubanim in od skrbi zgaranim licem vdanega težaka, ki ob trdem delu poje, ker ljubi delo — s srcem, ki žrtvuje sebe, ko hoče vsem dobro!?

Na Bučah izredno dobro uspeva sadno drevje. Buške češnje so prve in najboljše na celjskem trgu. Tudi druga sadna plemena in plemenite vrste bujno cveto in bogato rode na buških prosojahl.

Nad vse pa je lep pogled, na vzorne in številne gorce. Tu je vinska trta bujna in spoštovana, vinska kapljica rujna in sladka. Na Bučah vinsko trsje in mladje tako spoštujejo, da se vino uporablja le v trezne namene. Ob prazničnem razpoloženju in polni kupici prav radi zapoje himno vinske trte:

»Na svetu lepše rož'ce ni,
kot je vinska trta,
po zimi spi, po let' cveti,
v jesen' sodčke nataka.

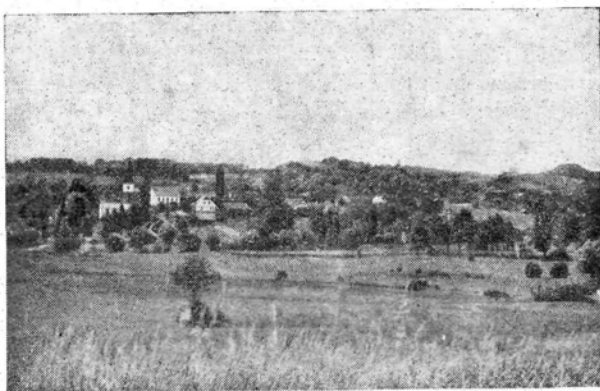
Po hribih je nasajena,
od sonca obsijana,
od kmetiča obdelana,
od Jezusa dar'vana.

Nobene svete maše ni
da bi ne bila dar'vana,
nobene dobre volje ni,
da bi ne bila spošt'vana.

Otrokom sladko grozdje da,
možem pa dobro vino,
za vsacega veselje ima,
zato jo vsi častjmo.

Zatorej pa poskus'mo zdaj,
od vinske trte vince.
O Bog ji daj, še za naprej,
obilo obroditi!«

(Spoštovani pesnik te pesmice, oprosti! Ne vem Tvojega imena. Na Bučah je pesem postala narodna.)

ZGODOVINA

(Iz zapiskov zgodovinske in bajeslovne učne snovi l. 1903.)

Prvi privatni šolski pouk so imeli na Bučah že l. 1828.

V XVI. stoletju se je na Bučah zidala kapela — podružnica tedajne obseže pilštanske fare. L. 1746. je povečano kapelo-cerkvico posvetil ljubljanski škof Ernest grof Attems, kar pripoveduje plošča — zunaj za velikim oltarjem. V l. 1781. je bila ustanovljena samostojna fara na Bučah.

V bližini cerkve je njiva, imenovana »Groblje«. Tu so izkopali starodavne predmete — priče, davnih bivališč in pokopališč.

Na Bučah so bili doma nekdam oni kmetje, ki so služili trdi tlaki in dajali desetino svojim sosečkim graščakom.

V srednjem veku so Bučani mnogo trpeli. Kuga je neusmiljeno morila, stiskala jih je lakota, trpinčile so jih vojske.

PRIPOVEDKA O GROZKI

Pol ure od buške farne cerkve proti jugozahodni strani, ob cesti Buče — Kozje, je velika jama. Pravijo: pred davnim časom je bila tamkaj cvetoča dolina, s trgom — »Grozka«, po imenu. Prebivalci so bili bogati. Prirejali

so veselice, v vsakem času. Bilo je na veliki petek. Ni jih ganila tišina skrivnosti - trpljenja polnega dne, veseljačili in razsajali so kljub opominu ... Zganila se je zemlja in pogreznil se je trg z okamenelimi tržani.

Res je v duplini Grozke več hodnikov in rovov. — Pred leti se je naselil v tej divjini puščavnik, mož posebnega načina. Molil je, molčal in trpel. Bolezen in zatajevanje sta ga spravila v — grob. Lesena tablica na bukvi govori o tem skromnem čudaku. V jami pa šumi ob nalivih in ječi hudournik in toži z vetrovi nepoboljšljivi pogreznjeni svet ...

Lojzka Horvatičeva:

Dve nevesti

Prva nevesta

s svojo mlado srečo ob možu kleči,
vse dneve življenja: sončne in temne —
z njim v medsebojni ljubezni deliti želi ...

Druga nevesta

s pesmijo limbarjev belih se Kristu daruje,
s križem in žrtvami skritimi
za njegovo ljubezen tekmuje ...

Ne vračajte se mi!...

Ne vračajte se mi,
iz minulih dni spomini preboleni!
Na dnu groba pozabljenja ostanite,
kaj mar danes več ste meni?!

Ne plakajte ob vratih moje duše,
kesanje pozno vaše je odveč!
Ohraniti nisem mogla vam zvestobe,
ker vas ne ljubim več ...

Moji večeri ...

Moji večeri
so zgodba trpeča,
v temo izjokana
solza skeleča ...

Moji večeri
si belega miru žele,
z boleščjo duše blagoslovljeni,
v ljubezni križani drhte ...

Moji večeri
biser so zlat,
ki skrita jim zgodba trpljenska
daje kraljevski pečat ...

Boj, ki ne izostane ...

Razum in srce
si v ostrem nasprotju stojita,
v človeškem življenju
vsak si svoje pravice lastita:
Srce hoče brez graje ljubiti,
razum upira se slepemu srcu služiti ...

Sredi tega boja pa vest se oglašča,
ki razum in srce visoko prekaša:
Razum in srce v harmaniji sveti združi,
s čuvstvom in umom svojemu Bogu služi!

Valant M.:

Zaposlitev žene

(Nadaljevanje.)

Posledice: Delo žene ima vsakovrstne posledice tako za ženo samo kot tudi za gospodarstvo in socialno organizacijo. Zaposlitev omogoča milijonom žena, da se dostojno prežive. Za mlado deklico je zaposlitev sredstvo, da more pomagati revnim staršem ter bratom in sestram ter podlaga za pravo kasnejšega lastnega ognjišča. One žene, ki ostanejo neporočene, morejo s svojim zaslužkom pomagati za delo nesposobnim staršem, ki jim poročeni bratje in sestre ne morejo pomagati. Žensko pridobitno delo je tudi

blagodat za družbo, ker more v njem koristno razvijati svoje zmožnosti. Vsled svojih naravnih lastnosti si izbira žena sebi primerno zaposlitev kot n. pr. strežništvo bolnikom, pouk itd. Za nekatere poklice — kot za gospodinjstvo, šiviljstvo, pranje — je ženska delovna moč naravnost nenadomestljiva. Za službe, kjer se zahteva večja telesna moč, žena ni primerna. Kot ustvarjena pa je za razna opravila, v katerih se izkaže kot sijajna tajnica, pazljiva knjigovodkinja, urna blagajničarka ali prepričevalna prodajalka.

V vseh teh poklicih, ki so zelo koristni, je žena popolnoma na mestu. Zato je v teh panogah tudi nenadomestljiva. Če so izpolnjeni ostali pogoji, potem je zaposlitev za ženo priložnost za razvoj njene osebnosti, za razumevanje potreb soljudi, za izvajanje dobrodejnega vpliva na okolico, za boljše razumevanje družabnega življenja ter za sodelovanje v poklicni organizaciji.

Kot vsaka stvar, tako ima pa tudi zaposlitev žene svojo slabo stran, ki jo moramo pripisati slabi organizaciji poklicnega življenja ter družbe. Vsled slabega premoženjskega stanja družine in zaostale zakonodaje stopi marsikatero dekle prezgodaj v službo. Premalo je izobražena, slabo pripravljena. Prvi meseci službovanja ostanejo zato vedno v slabem spominu. Mnogo mladenk si uniči zdravje, ker njihove telesne sposobnosti ne odgovarjajo izbranemu poklicu. Zato je obžalovanja vredno, da si po vojni žene izbirajo tudi poklice, ki so bili namenjeni včasih radi svojega značaja izključno možem. Ta ugotovitev se posebno nanaša na zaposlitev žena pri težkih delih v kovinski in kemični industriji. Dalje ni treba mnogo podčrtavati, da še prav posebno vplivajo slabo na zaposleno ženo nizke mezde, nezdravo stanovanje, prevelik napor pri delu — posebno akordno delo! — in večja oddaljenost od kraja obrata.

Nekateri poudarjajo, da zaposlena žena nima smisla za dom, kar ni brez podlage. Sa je zaposlitev težko breme, ki kvarno vpliva tudi na mišljenje žene. Na drugi strani je pa zopet res, da v modernem času ne izgubljajo smisla za dom in družino le delojemalke in so torej tu še drugi vzroki, ki povzročajo premajhno skrb žene za družino. Najmočnejši očitke proti zaposlitvi žene pa je, da je družinsko življenje uničeno, če dela mati izven družine. To da je škodljivo za mater samo, vpliva škodljivo na število rojstev in končno tudi na družino, ker zaposlena mati ne more posvečati dovolj pažnje zdravju svojih otrok.

Zadnje navedbe drže in bodo držale, dokler bo obstojalo sedanje stanje, posebno dokler bodo plače družinskih očetov tako nizke kot so. Večina zaposlenih žena je namreč nujno navezana na službovanje. Njihovega zaslužka družina ne more pogrešati. Tisti, ki obstoječe stanje vzdržujejo, so torej v prvi vrsti odgovorni za slabe posledice zaposlitve žena. Nekateri navajajo tudi, da vpliva zaposlitev žene kvarno na celotno mezдно stanje. Tudi temu ni ugovarjati. Toda delno krivdo za to nosijo tudi vsi oni činitelji, ki pravijo, da je žensko delo manj vredno in da zasluži zato tudi nižjo odškodnino. S takimi trditvami oni sami pospešujejo konkurenco žena nasproti možem.

(Konec prih.)

TRNJE

(Nadaljevanje)

5. maja . . .

Pomlad! Vsako leto se vrača, vsako leto enako in vendar vsako leto enako željno pričakovana. In bogve, kdo jo najtežje pričakuje? Morda bolniki, ki otročje radostno pozdravljajo s svojih postelj prve popke na jablanah pred hišo, v tihem upanju, da jim pomladno sonce prinaša zdravje. Ali otroci, ker bodo kmalu spet smeli hoditi bosí in se svobodno igrati na vaški gmajni? Ali revni kočarji, ki jih bo sonce rešilo skrbi, kje dobiti drv za kurjavo in ki bodo zdaj spet mogli kaj malega zaslužiti z delom pri bogatejših sosedih? Kdo ve, komu izmed teh siromakov prinaša pomlad največ veselja! Morda pa le nam, tovarniškim delavkam . . .

Zdi se mi, da nisem nikdar v svojem življenju tako zelo občutila lepote cvetočih kostanjev, od katerih se čuje brenčanje čebel, kot tiha godba, kot bi nekdo narahlo igral na orgle v prostrani, prazni cerkvi kakšnega poletnega nedeljskega popoldne po večernicah: Ko so že vsi ljudje odšli domov, le tupatam še kleči kakšna stara ženica pred Marijinim oltarjem, drugače pa je vse mirno in tiho, le vonj kadila se v modrikastem oblačku vleče po cerkvi in zlati sončni žarki lijejo skozi ozka, visoka okna in nanovo zlatijo obledele zlate glorijske okrog glav sivobradih svetnikov, ki jih je kak potujoč slikar pred bogve koliko desetletji naslikal na stene in ki so tako podobni drug drugemu, da bi jih človek smatral za same bližnje sorodnike, če bi jih ne bil previdni umetnik, ki je najbrž računal s to možnostjo, opremil z napisí.

Pota so posuta z jablanovim cvetjem in bližnji grički se zdijo, kot bi bili zasneženi, tako so beli. Pa vendar vsakdo ve, da to ni sneg, ampak da so si le črešnje, jabolane in hruške kar hkrati izmislile in začele cveteti.

Pot v tovarno mi je vsak dan prava muka. Ali ni greh, se zaklepati pred toliko lepoto v vlažno staro zidovje, v katerega nikdar ne prisije sonce? Zunanaj je zrak prenasíčen s sladkim vonjem po cvetju, v naši tovarni pa vdihamo po deset ur na dan smrdeči zrak, ki ni prepojen s soncem, ampak z bacili in s smrtjo. Pa kaj hočemo? Delamo in z odprtimi očmi sanjamo o pomladi zunaj. Tupatam sname kakšno dekle šopek vijolic ali šmarnic z bluze in ga željno, skoro pohlepno, z blestečimi očmi poduha. Toda tega ne sme videti delovodja. Takoj se nevoljno obregne: »To travo bi lahko vohala tudi doma. Za to te ne bomo plačevali . . .« In svetle deklíške oči se spet stemnijo in zmračijo, zlati soj v njih ugasne, a ne popolnoma, majhna, zlata iskrica žari še naprej, te mrki delovodja ne more ugasniti in pregnati iz modrih deklíških oči.

Tem lepše pa so poti domov. Ko se oglasi zvonec, preneha vse delo že v istem trenutku, vse roke istočasno omahnejo, vsi stroji takoj potihnejo . . . Nobena se več ne zmeni za godrnjavega delovodjo, ki rad nategne delovni čas vsaj za nekaj minut.

»Kam se vam neki mudi?« renči.

Morda ne vidi, ali pa noče videti pomladi zunaj. Kakšni ljudje so vendar na svetu! Pa kakšen smisel naj tudi ima vsa pomladna lepota za človeka, katerega prva in zadnja misel vsak dan velja samo denarju, samo kopičenju denarja?

Ko se usujemo iz temnega vhoda stare kasarne, se ljudje ozirajo za nami, tako glasno pozdravljamo sonce, čisti zrak in rože. Zdi se mi, da smo kot roj ptičkov, ki so jim odprli vratca njihovih tesnih, temnih kletk in jih pustili v svobodo. Zdaj se, pojoči, opajajo ob njej, pijani od nenavadnega občutka . . .

Blizu kasarne stoji majhen cvetlični paviljon, ves v cvetju najrazličnejših barv in vrst. Včasih se katera izmed deklet nič več ne more upirati izkušnjam. Poišče skupaj zadnje dinarje in jih da za rože . . . Zadnjič sem videla kupovati rože Krupanovo Maričko. Prišla je iz Maribora, kjer ni mogla najti dela. Tukaj ga je sicer našla, toda ves zaslužek mora dati za stanovanje in hrano. Za obleko in druge potrebe ji ne ostane nič in še si mora tupatam izposoditi kak dinar od tovarišic . . . In vendar sem jo videla kupovati rože . . . Pa kaj je to čudnega za dekle, ki je staro dvajset let in ki vkljub vsemu še vendar ljubi življenje?

Domov hodiva z Lojziko navadno sami zase. Pogosto se nama ne ljubi govoriti in greva ves čas molče. Kaj pa naj tudi govoriva? O tovarni, o delu in trpljenju? Saj imava radi, če lahko vsaj za trenutek pozabiva na to. Ali o bodočnosti, katere se bojiva? Tako molče uživava kipečo lepoto pomladi, ki je zunaj na njivah, na travnikih še vsa lepša, kakor v cvetličnih paviljonih na mestnih ulicah in v prisiljeni lepoti mestnih parkov.

Te poti domov so nekaj najlepšega v najinem življenju, ki je tako revno na romantiki in lepoti. Ko bi tega lepega občutja, ki ga prinesem s seboj domov, človeku le ne pokvarili s to ali ono malenkostno zlobo . . .

9. maja . . .

Lojzika je zbolela.

Včeraj, ko sva se vračali domov, je bila posebno dobre volje. Že več dni je tožila, da jo hudo boli glava. In danes med delom še prav posebno. Bleda je bila zares zelo . . . Ko pa je prišla ven na sonce in zrak, se je razživela in postala boljše volje.

»Sveži zrak mi tako dobro de,« je rekla. »Na zraku me tudi glava tako ne boli.«

Čebljali sva nekaj časa, ne vem več o čem, in se smejali. Nenadoma je Lojzika zakašljala. Vzela je robec iz žepa in si ga pritisknila na usta. Jaz sem govorila dalje.

»Kri,« je rekla nenadoma s tako čudnim glasom, da me je pretreslo. Prestrašena sem se ozrla. S kot stena bledim obrazom je strmela v krvavi robec. Takoj nato je spet rahlo zakašljala in ko je odmaknila robec od ust, je bil še bolj krvav. V prsih ji je narahlo hroplo.

»Jezus Marija!« sem zaklicala, »kaj je vendar s teboj, Lojzika?«

»Slabo,« je rekla in se čudno, grenko nasmehnila.

Znova jo je posilil grgrajoč kašelj in bruhnila je polna usta krvi v robec. Skušala si je obrisati kri z ustnic, toda njen robec je bil že čisto krvav.

»Na, mojega,« sem rekla.

Z očmi se mi je zahvalila. In spet jo je posilil tisti strašni grgrajoči kašelj... Jaz sem vsa trepetala od strahu in ob zavesti, da ji ne morem pomagati.

Stopila je na rob ceste in se z roko naslonila ob drevo, še vedno kašljaje...

»Treba bi bilo iti po zdravnika!« me je prešinilo. Toda bili sva daleč iz mesta in do doma je bilo še več kot četrť ure. Na cesti je bilo sicer vedno polno ljudi, le zdaj ni bilo nikogar videti in do prve hiše v vasi je bilo več kot pet minut. Preden pridem do tja in spet nazaj, z ljudmi, lahko Lojzika še izkrvavi.

Toda nič drugega mi ni prišlo na misel. Toda hitro, hitro, treba je takoj nekaj storiti, takoj, dokler ne bo prepozno... Z blazno naglico so se mi podile misli po glavi, a rešilne misli ni bilo...

Kako je vendar strašno gledati človeka, ki trpi, pa vemo, da mu ne moremo pomagati...! Lojzika je stala sklonjena ob drevesu, s krvavim robcem v roki, in rahlo pokašľjavaje še vedno bruhala kri, ki je kapljala na sočnozeleno travo, katera je postajala vedno bolj rdeča... Vsenaokrog pa je vladala tišina. Nekje daleč je piskal vlak. Sonce je svetlo in mirno zlatilo pokrajino, nekaj belih oblakov je jadrало po globoko sinjem nebu in visoko v zraku so radostno cvrčale lastavice. Drevo, ob katerem je slonela Lojzika in mu škropila deblo s svojo krvjo, je bilo v cvetju in v rahli, komaj zaznatni sapi so padali cveti z drevesa in sedali dekletu na lase. Padali so v kri pred njenimi nogami, in zdelo se mi je, da so vzcveteli in pognali iz tiste svetlordeče, tople dekliške krvi... Zrak je opojno dehtel po cvetju...

Vse to sem videla in občutila v tistih kratkih hipih, ko sem stala tam vsa prepadena in mrzlično razmišľjala, kako pomagati Lojziki. Končno sem se toľiko pomirila, da sem lahko nekoliko bolj hladno misľila... Spomnila sem se, da sem nekoč v šoli sľišala, kako pri krvavenju iz pljuč pomaga kozarec slane vode...

Voda! Ne daleč proč je tekel majhen potoček po globoki strugi, ki si jo je izjedel v mehko travniško prst... Stekla sem k vodi, ki je z rahlim, bistrim žuborenjem tekla čez pesek. Bila je mlačna in razgreta od sonca. Zajela sem jo v posodo, v kateri sem si nosila v tovarno hrano, in hitela nazaj k Lojziki, ki je še vedno stala tam ob drevesu, z roko oprta ob deblo, in s sklonjeno glavo pokašľjevala...

»Ti še vedno teče kri?«

»Še,« je rekla tiho, ne da bi dvignila glavo.

»Na, pij počasi vodo in bo bolje, boš videla.«

S tresočimi rokami je prijela za posodo in jo nastavila na blede, modrikaste ustnice. V obraz je bila bela kot papir, kar je bilo pri nekđaj zdravi in zagoreli dekľici posebno vidno.

Počasi se je kri ustavila, le v prsih ji je še rahlo grgralo in tega me je bilo strah . . . Zdaj šele sem se zavedela, da je trajalo vse le kakih pet minut, a meni se je zdelo neskončno dolgo.

»Zdaj je bolje,« je rekla Lojzika tiho. Le tuptam je še malo zakašljala, kot bi jo v grlu nekaj dražilo, in nato izpljunila kri.

»Ali boš lahko hodila?« sem jo vprašala.

»Mislim, da bo šlo.«

Vzela sem njeno roko in počasi sva šli naprej. Prehodili sva kakih sto metrov, ko je spet začela kašljati in se je spet pokazala na robcu kri.

»Z menoj je pri koncu, Lidiija. Mislim, da bom umrla,« je šepetala Lojzika in se prijela za obcestno jablano.

»Norica! To vendar ni nič takšnega, ta kri. Moj oče je tudi že večkrat bljuval kri, ko je bil mlajši, še mnogo bolj, in vendar še zdaj živi,« sem jo tolažila, obenem sem pa skušala prepričati o tem tudi sebe samo . . .

Lojzika je molčala. Jaz pa sem se ozirala po cesti. Ali res ne bo nihče prišel, ki bi ga poslala po pomoč, po ljudi?

Čez nekaj minut je vendarle privozil neki fant na kolesu. Poklicala sem ga in mu velela, naj gre po ljudi v vas.

»Pa naglo, ker se mudi! Naj pridejo z vozom!«

Naglo je odpeljal in čez četrto ure je pridrdral po cesti iz vasi voz.

»Kaj pa vendar je?« je zaklical voznik, znan kmet iz vasi, in ustavil.

Povedala sem mu in nato sta dvignila s hlapcem, ki je bil z njim, Lojziko na voz. Hlapec ga je nato nekoliko privzdignil od zadaj in ga obrnil spet proti vasi. Jaz sem sedla zadaj v košaro k Lojziki in ji, ležeči vznak, podpirala glavo.

Počasi smo vozili skozi vas. Konj je stopal čisto počasi in vendar je na slabi vaški cesti voz tako stresalo, da sem se spet zbala za Lojziko. Ta pa je mirno ležala, vsa bleda in z zaprtimi očmi, kakor bi spala. Le prsi so se ji nemirno dvigale.

Ljudje so stali pred hišami in gledali za nami. Nekdo je zavpil vozniku:

»Je že mrtva?«

»Ti salamenski osel, ali ne moreš držati gobca? Kaj pa te briga! Sicer pa boš ti prej umrl kot Lojzika, ti falot!« je zarenčal sočutni kmet z voza. Jaz sem radovedneža samo grdo pogledala.

Le stara Lojzikina mati ni še ničesar vedela in se je skoro od strahu zgrudila, ko se je ustavil voz pred kočo v jelševju in je zvedela, kaj se je zgodilo.

»Oh, ti moj Bog, zdaj naju je povrhu vsega drugega zadela še ta nesreča!« je zatarnala in sklepala roke. Toda kot žena, ki je morala vse svoje življenje trdo delati in si vedno sama pomagati, kadar jo je zadela nesreča, je vedela, da v takih trenutkih tarnanje in jok ne pomagata. Zato je umolknila in pristopila, da bi pomagala dvigniti hčerko z voza.

»Saj bom že sama vstala,« je šepnila Lojzika.

»Kaj še!« je rekel kmet. »Toliko močan pa sem še vedno, da ti tega ne bo treba. Le pri miru bodi in ne govori dosti, to bo zaenkrat najboljše zate.«

Vzel jo je v naročje kot otroka, mati ji je podpirala glavo in tako sta jo zanesla v hišo na njeno posteljo. Tam je potem ležala kot mrtva, le rahlo dihaše, vsa bleda in z zaprtimi očmi.

»Bog vam poplačaj dobroto!« se je zahvaljevala mati kmetu.

»Kaj bi to!« je zamahnil ta z roko. »V nesreči si bomo ljudje vendar pomagali. Saj nismo Turki. In če bi me še kaj potrebovala, ali pa voz, kar pridi k nam, Neža!«

In je skočil na voz. Jaz sem ostala še tam. Mati me je pogledala in v njenih očeh sem videla veliko skrb in strah.

»Če mi zdaj še Lojzika umre, kaj bom potem počela sama na svetu?«

»Saj ne bo umrla, mati!«

»Da, ko bi vedela, s čim jo ozdraviti. Gotovo ima jetiko, ali ne misliš?«

»Mogoče, mogoče pa tudi ne,« sem rekla, četudi sem se bala istega kot njena mati.

»Po konjederko bom šla, ona baje vsakomur pomaga, pa naj ima še tako hudo bolezen.«

»Bolje bi bilo iti po zdravnika. In najboljše bi bilo, storiti to kar takoj,« sem rekla. »Bom že jaz sama poslala kakšnega fanta s kolesom po doktorja Benka. Njemu ni treba pošiljati voza, ker ima svoj avto. V eni uri bo gotovo že tukaj. In za plačilo nikar ne skrbite, mati.«

Stekla sem v vas in čez četrto uro je sosedov Franček že drvel na kolesu v mesto. Sama sem se šla preobleč in ko sem v kuhinji skušala spraviti nekaj toplega vase, je že zdrvel mimo hiše avto.

»Najbrž je že doktor,« sem si rekla in se odpravila nazaj k Lojziki.

Pred kočjo je res stal lep, majhen, luksuzen avto. Bil je prazen. Doktor je vedno sam šofiral.

(Dalje prih.)

Anka Salmič:

OH, LE ZAKAJ

Dekle pa bele lilije sadi,
z rokami mehko, svežo prst drobi
in plaka.
Krasota lilij v duši, kje je zdaj?
Zvene so, ko bil je v cvetju maj. —
Oh, le zakaj?
Joj, fant, si ti pomislil kdaj na to,
da za dekleta maja več ne bo?

— — — — —
Dekle pa bele lilije sadi,
za solzo solza ji na tla drsi.

Likovna umetnost v ženski Mali Antanti

(Konec.)

Pri Slovenkah se najmanj pozna francoski vpliv, dasi so izšle iz pariške šole. Vse bolj se opaža vpliv Zagreba, ki vzgaja precej enotno, tudi Monakova, manj pa Italije. Tega vpliva ne opažamo niti na Piščančevi, ki je učenka firenške akademije.

Če preidemo k Čehinjam, moramo najprej omeniti, da je češka žena imela mnogo več ugodnosti za svoj razvoj. Zato jo tudi že bolj zgodaj najdemo kot delavsko na polju umetnosti. Kot doslej, se pri Čehinjah tudi danes še opaža želja in stremljenje, da se ne zadovoljujejo z doseglimi uspehi, marveč da iščejo vedno novih oblik, ki naj bi bile bolj osebne..

Merzernová Julija je prva čehoslovaška žena, ki je bila izvoljena za člana Salon d'automne, ter je dosegla izrednih uspehov po raznih razstavah. Njeno delo je eno najboljših slik na razstavi in vse, kar je razstavila je zelo krepko, moško podano ter kaže mnogo smisla za podajanje rastlin, medtem ko *Tonderová* spominja bolj na kubizem. Njeno delo je monumentalno. Kompozicije *Prohaskove* imajo klasične poteze, prijetne zamisli, manj važnosti pa umetnica polaga na značaj rok. *Vrbová* je razstavila dva otroška portreta in eno žensko glavo, iz katerih smo razbrali, da česar pri njeni umetnosti manjka v barvah, to vse je skušala izraziti v značaju. Zato smo pa opazili odlične kvalitete v barvah *Jalínkove*, značaj barv pa je na raznih slikah tudi pri njej različen. Med Čehinjami najsvetlejša dela *Klimanová* L., ki ima zelo dobro stvar. Tako svetlih slik smo našli več med Romunkami. Dobre krajinke so *Klenková* in *Božanková* D. M.; zadnja nekam spominja na krajine starih holandskih mojstrov. Vse bolj živi sta v barvah *Maternová* in *Špalová*. Iz starejše šole izhaja *Marešová*. Najboljša glava na razstavi je *Bukovacove*, Hana *Dostálová* pa je v akvarelu dosegla fini barvni učinek.

Razburjeno in vihrano življenje Romunije je oviralo razvoj vsake umetnosti. Zato se romunska žena zadnja pojavi na polju umetnosti, saj so jo turške šege držale daleč od vsake kulture. Šele okrog 1880 srečamo prvo umetnico in kmalu nato sprejme šola za upodabljaljočo umetnost tudi prve učenke. In vendar je Romunija lahko ponosna na to, da je njena hčerka, *Cutescu-Storck* prva evropska žena, ki je postala profesorica na akademiji v Bukarešti. Tako ima danes Romunija *Pillat* B. V. kot dobro akvarelistko, kot priča njen portret pesnika Voiculescu. *Poppea*. H. v obeh perorisbah spominja na kubizem. Čisto prozorno, kot bi bila akvarelna, upodablja oljnato barvo *Emilian* C.; njen portret pa od daleč spominja na impresionizem. Pokrajine dobro podaja tu *Eleutheriade* ter med mlajšimi *Lukasewicz* L., katere oljnata slika razodeva značaj pastelnih barv, druga slika pa značaj čistega impresionizma. Kot pri Romunkah sploh, tako tudi pri najmlajši, Pretorian, prevladuje moderna tehnika, ker so pozno stopile v umetnost. Njena krajina je v impresionističnem načinu slikana v tipičnih svetlih bar-

vah. *Orasianu* J. nam je podala dekorativno sliko, na kateri je vsa grozotnost nežno podana. Umetnica ljubi modro barvo, nežnost je tudi v celotnih figurah, v barvah. Vsaka linija že izraža beg in vendar je zaokrožena v kompoziciji.

Kiparska dela: *Jirasková*, *Urbanová* in *Schwarzova* ter *Dohnalová* zaslужijo med Čehinjami priznanja. Romunijo pa zastopa *Emilian C.*, ki je že izvršila velika javna dela za stolnico v Reimsu in zlasti še za romunski paviljon na mednarodni razstavi v Parizu 1937 ter bila v Barceloni nagrajena s častno diplomom. Omeniti moramo še *Baicoyanu Z.* ter izmed naših Dano *Pajničevu*, ki je s svojo ljubko glavico žela že v Beogradu veliko uspeha, *Vod M.*, ki ima zelo odlične bronze.

Na razstavi je zastopana tudi arhitektura z mnogimi tlorisi, načrti pohištva, javnih poslopij in vil. Tu so zelo na višku Srbkinje, ker so začele prej delati, dočim so Slovenke šele zadnja leta izšle iz šol mojstra Plečnika in drugih. Tudi Čehinje so na tem polju pred nami.

Reklo se je in tudi pisalo, da umetnost na tej razstavi stoji pod vplivom Pariza. V neki čudoviti paraboli pa Rainer Marija *Rilke* piše, kako se je nekoč Mihelangelo trudil, da bi kamen sprostil Boga, kar pa se mu ni posrečilo, ker je bil Bog zaeno v snovi in v umetniku samem. Umetnice, ki nosijo v sebi svoj genij, vedo, da je za njegovo sproščenje pripravno vsako ozračje. Vedo pa tudi in se zavedajo, da je ni kapljice in ne studenca, da ni ničesar, kar bi človeški žeji ostalo skritega. In če bi v svoj umotvor zajele vso luč neba in vse veselje prvega raja, še ne bi bile popolnoma zadovoljne, ker bi bile šele na sledi *Lepote* same.

Marica:

Moj vrtič

Triindvajset pomladi je šlo mimo mene, —
a samo ena pomlad je pri meni obstala;
v dehteči svoj plašč me ovila je —
in tiho dejala:

Dekle, vesela mi bodi, v mladostni tvoj vrt
najlepših sem rožic poslala.

Oj, zakaj niste prišli tedaj vrtič moj gledat!
Kot da v raj bi stopil, se človeku je zazdelo,
ko ugledal je dehteče, nežno cvetje belo ...
in sonce, pesem, ljubezen,
vse v eno se je prelivalo.

Oj, zakaj niste prišli tedaj vrtič moj gledat!

Zdaj pa nikogar ne vabim, naj vrtič gledat
moj pride.

ves zapuščen in sam je ostal;
uvelih rož, globoko v zemlji korenine le
so ostale,
jaz čakam, a vem, da čakam zastonj,
nikoli več mi novih cvetov ne bodo pognale!

Ančka Salmič:

Mati kje

Mati, kje si moč dobila,
to neskončno moč ljubezni,
ko so butali valovi
se življenja vate jezni?

Ko smo bili deca mala,
delala si in molila,
in s smehljajem v trpljenju
kot svetnica si hodila.

Ko dorasli, zapustili
drug za drugim smo Te bedno;
v tihi noči le tožila
Božji Materi si vedno.

Zdaj vem, kje si moč dobila:
V močni luči vere svete.
O, ko bilo bi podobno
Ti vsaj eno Tvoje dete!

Junjski mednarodni mladinski tabor v Ljubljani

Iz razgovorov o junjskem taboru sklepamo, da bo udeležba slovenske katoliške mladine velika.

Zato pa kar začnimo: Kakšna je vaša priprava glede tega? Od predsednice krožka do najmanjše članice, vse naj vodi v pripravi za tabor velika misel:

Vse članice našega krožka morajo na tabor v Ljubljani.

Najmanj, kar more storiti vsak krožek za povzdigo velikega mladinskega praznika je, da pošlje vse svoje članice takrat v Ljubljano! Koliko točk bo odnesel vaš krožek v tej tekmi krožkov? Zato črtajte v ta namen letošnji krožkov izlet in še druge izlete! Tako prihranjeni denar seveda ne sme drugam kot v vaš »ljubljski fond!«

Velikost tega praznika naj vam kaže udeležba prijavljenih gostov, od katerih pride 3000 Čehov, 700 Francozov; svoj prihod so javili tudi Poljaki, Belgijci, Holandci, Luksemburžani, Nizozemci in naši rojaki iz Amerike. Ne pustimo, da nas v udeležbi prekosijo, pripravimo se za sprejem časten slovenskemu narodu!

Tabor v Ljubljani bo manifestacija katoliške mladine:

če je v vas sila mladosti in navdušenja,

če je tudi vam do tega, da zmagajo svetloba in najvišji vzori nad vsem, kar zavaja našo mladino v propast;

če je tudi vam za to, da bi zapele visoko pesem svojemu narodu in njegovi časti;

in —

če je tudi v vas duh dela in požrtvovalnosti!

Potem boste tudi iz vašega krožka prišle vse!

Ne ozirajmo se po zgledih mladinskih katoliških organizacij, niti v daljino, niti v bližnjo sosedščino; kaj stori požrtvovalna mladina, tudi o tem »narod naš dokazuje hrani!« Duh organizacije in discipline še ni izginil. Pri nas ne bo in ne sme biti dosti pomišljanja, raznih »če —«, »ali —«, »toda —« in podobnih uvodov h kakšnim izgovorom. Neopravičene naj kakor suhe veje odpadejo z drevesa, ki se pripravlja v cvetje!

Me hočemo:

veliko, vedno več zdravih slovenskih deklet, katerih navdušenje zdrži dalj kot eno igralsko sezono;

deklet, ki znajo za organizacijo tudi kaj žrtvovati!

na taboru deklet, ki bodo nosile svoj novi kroj s spoštovanjem do načel organizacije in naroda, ki jih bomo pred mnogimi drugimi narodi zastopale.

Kje naj iščemo slovenskih deklet, ki bodo v slavnostnih dneh prejemale Kruh močnih, ki bodo pele na Stadionu »Kristus kralj« in »Lepa si, roža Marija«?

II.

Iz razgovorov o junijskem taboru posnemamo tudi, da bo udeležba naših fantov velika, dvatisoč in pol jih nastopi s prostimi vajami. To je število, ki pove, kako močna je zavednost in požrtvovalnost naših fantov.

16 okrožij VDK naj še naslednje premisli: na vsako okrožje pride 100 novih krojev, na vsak krožek 10. To bi bil približen račun in uspeh, ki naj bi kronal delo vseh v VDK včlanjenih slovenskih deklet.

Upamo, da se bodo tudi dekleta s področja mariborske Prosветne zveze v velikem številu odzvala vabilu Katoliškega mladinskega tabora v Ljubljani in mu pripomogel k uspehu.

Mnoge boste zmajevale nejeverno z glavo, češ: »Računi, računi!« Poznamo pa krožek v hribih na Dolenjskem, ki je število deset prekoračil.

Naročil je 16 polpolnih krojev.

Takih deklet in takih krožkov nam je treba!

Vem, da tudi ve mnogo premišljate o novem kroju, a do česa bolj resnega in uspešnega ne pride. Na prvi odborovi seji, ki se je treba zanjo temeljito pripraviti, naj bo glavna točka dnevnega reda: Čim več krojev v naš krožek!

Predsednica in odbornice! Dajte lep zgled v tem smislu drugim članicam! Če pri vas ne bodo videle požrtvovalnosti, se razumljivo same ne bodo navdušile za žrtve, brez katerih uspeha ni. Naj ima le ena v krožku novi kroj, boste videle, da ne bo ostala sama. Samo začeti je treba! V tem je velika skrivnost.

Na odborovi seji in potem še na deklinškem sestanku naj bo novi kroj predmet resnega in stvarnega razgovora. Vse možnosti, ki so dane

v položaju vsake posameznice,

v družinah in sorodstvu,

ki vam jih nudi prijateljstvo in znanje z vplivnimi osebami;

ki vam jih nudita krožek in Prosветno društvo z nastopi, prireditvami in s svojim vplivom:

vse, kar se da, je treba vpreči v dosego našega cilja!

Če si sama služiš kruh, gotovo že od jeseni misliš na to, da si boš kupila novi kroj! Žrtev, ki jo novi kroj zahteva od tebe, je najbrže ta, da se bo treba odpovedati novi obleki, ki je morda nisi neobhodno potrebna. Morda je ravno od tebe odvisno, koliko deklet v vašem kraju bo imelo novi kroj. Morda imaš celo toliko, da kupiš novi kroj svoji mlajši sestri, ali da v tem oziru pomagaš svoji prijateljici in tovarišici. Članice — šivilje, tudi ve pojedite dekletom čimbolj na roko! Kakšna prilika, da se lahko izkaže skromnost, požrtvovalnost in dobrota nekaterih članic v krožku!

1. Kroj s pelerino

2. Čepica

3. Kroj brez pelerine

4. Ogrnjena pelerina

Nekatere ste še navezane na pomoč od doma. Svojo pridnost in ljubeznjivost v tem času podvojite in marsikateri bo to pripomoglo do novega kroja. Lepa beseda, lepo mesto najde pri starših, starejših sestrah, bratih in ostalih sorodnikih. Svet stoji na prošnji!

Vprašajte za svet izkušene starejše ljudi, duhovnega voditelja, ugledne osebe in našle boste način, kako se da tudi v vašem kraju urediti tako važno in tako težko zadevo.

Dolžne ste v svojem krožku, če je res vse ostalo odpovedalo, pripraviti eno ali več prireditev (še je čas!) v ta namen, da kupi krožek iz prispevkov

kroje, ki jih posamezne članice pozneje odkupijo, čim jim bo dana možnost.

Ker je letos možno kupiti kroj brez ogrinjala,
je kroj za toliko din cenejši.

Nekatere so ustrašile precej visoke številke za novi kroj, ki so bile navedene v okrožnici V. D. K. Te številke so veljale za tiste, ki bi *posamezno* naročile *celoten* kroj, ki je na ta način precej dražji.

V resnici pa je znesek precej manjši.

Kot že povedano je letos ogrinjalo pri kroju neobvezno ter stane tako kroj vsako le

krilo, bluza pokrivalo.

Pogoj je edino ta, da kupita *vedno po dve in dve skupaj* modro blago za krilo, da se na ta način blago popolnoma izrabi.

Ogrinjalo nabavimo pozneje.

Krojno polo lahko rabi več članic istega krožka in si tako porazdele stroške zanjo.

Nogavice bo imela Društvena nabavna zadruga po dveh cenah: dražje in cenejše.

Torej, drage sestre, pohitite, da si čimprej in v čimvečjem številu nabavite kroj!

III.

Včasih samo ena navduševalna beseda prepriča maloverneža o možnosti tega, kar se mu je prej zdelo nemogoče. Članice krožka, ki ne hodijo k telovadbi, se pridno uče redovne in proste vaje, da bodo lahko nastopile že na junijskem taboru. —

Zato velja:

Vsaka, ki bo šla na tabor, naj se uči vsaj redovne vaje in korakanje s petjem.

Tako smo sklenile na občnem zboru za vsako, ki si bo kupila novi kroj. Pa še proste vaje se učite, kajti kako bo vsaki žal, če se ji le posreči novi kroj, pa prostih vaj ne bo znala, ali pa celo pravilnega korakanja ne! Kako se bo ločila že od ostalih v sprevodu samem!

Zato: Telovadne vaditeljice na delo in agitacijo za čim večjo udeležbo pri telovadnem nastopu! Tudi ostale potrpežljivo vadite z njimi, čeprav ve vaje že obvladale. Vaditeljice! Naša dekleta morajo brez sledu okornosti res uglajeno nastopati, pa naj bo to pri domačih društvenih prireditvah, cerkvenih proslavah, ali pa celo na mednarodnih telovadnih prireditvah! Če že ne zaradi sebe (iz napačne skromnosti ali pa površnosti!), pa vsaj zaradi organizacije, domačega kraja, svojega naroda, ki ga bodo zastopale v tako pomembnih dneh!

Na taboru bodo nastopile v sprevedu in s prostimi vajami na Stadionu tudi naše *MLADENKE*, prav tako v novih krojih. Zato je potrebna zanje enaka priprava kot pri članicah.

Vaditeljice mladenk, storite čim več, kar je v vaši moči! Pridno vadite z njimi redovne in proste vaje ter agitirajte za novi kroj.

Kroj mladenk je veliko cenejši kot kroj za članice, tako da si ga bodo te res lahko nabavile v čim večjem številu.

Pokrivalo letos ni obvezno, vendar priporoča V. D. K., da ga mladenke, če le mogoče, nabavijo.

Oba kroja (članic in mladenk) s krojnimi polami se naročata pri Društveni nabavni zadrugi v Ljubljani, Miklošičeva c.

Vsaka vaditeljica mladenk naj z vnemo in požrtvovalnostjo dela na to, da bo prišlo iz njenega krožka čimveč mladenk v novem kroju na »Mladinski tabor«. Od posameznik zavisi celoten uspeh tabora, tega se zavedajte!

Bog živi!

V. D. K.

Deklica na tuje gre...

Micka Krumpak:

KVIŠKU, K VEČNEMU SONCU...

Prišla bo pomlad... Ko se po bregovih prebujajo pomlad, je tako veselo, da bi človek zavriskal od sreče. Ko začno v k šatem Boču zeleneti prve bukve, o katerih Silvin Sardenko poje:

»Kadar jaz umrl bom,

v gore me nesite!

Tam pa me med bukvami

v zemljo zakopljite!...« takrat

vsa narava kliče navzgor k večni Lepoti.

— Kako lepa je pomlad v naravi, a kako

še vse lepša je pomlad v duši dekletovi...

Ta edina straža v viharjih.

Stanka je zopet dobila službo. In sicer službo natakariče v enem izmed naših mest. Gostilna je bila vedno dobro obiskana; imela je eno dobro stran: pijancev niso trpeli v njej.

Prišel je mlad gospod, ki se je posebno zanimal za Stanko. Ko mu je ob neki priliki postregla, je videla, da se oni še vedno ni ganil. Čez nekaj časa, ko so vsi gostje odšli, ji je tiho zašepetal:

»Gospodična, ko boste zvečer odhajali na svoje stanovanje, vas bom počakal na

koncu ulice. Ali boste prenočili pri meni? Vaša gospodinja itak ne bo vedela, kje ste bili. V kino pojdeva, ali pa v opero. Saj bom kavalir!« Ponudil ji je bonbončkov.

Stanka se je odtegovala. Bilo ji je težko in hudo, da jo je ta mladi človek tako odkrito in naravnost zvaljal v greh. Vse te dneve, kar je prihajal v gostilno in jasno kazal svoje zanimanje zanj, je imela drugačno mnenje o njem. Mislila je na plemenitost, ki je mogoče prevevala njegovo dušo... A danes se je pokazal v čisto nasprotni luči...

Ko je videl, da se deklica odteguje, je prosil drugače: »Če ste tako solidna, pa mi dajte vsaj en poljub z vaših rožnih usten! Dovoljite, Stanka, prosim! Saj nihče ne vidi. Jaz vam plačam v denarju. Ah, ko bi bil jaz med tistimi srečnimi, katerim se vi odzovete! Vi, gozdna vila, kraljčina... Kako ste vendar trda! Saj ste tudi vi svobodna! Mladost naj se izživi...«

Ko je videl, da vse laskave besede niso nič pomagale, je stisnil ustnice in odšel...

Dekle pa se je naslonilo na mizo in zahtelo... Bolest je morala na dan... Svet, kako grozen si v svojih zahtevah! Človek ti da zdravje, mladost in lepoto, a ti za-

htevaš še dušo ... Kaj, ko bi pozabila na vse? In se zavrtela z vrtinci življenja? Bogata bi bila. ... Ne bilo bi se ji treba mučiti za skorjo kruha ... Komaj se je zavedla teh misli, se je sama sebe ustrašila. Kaj vendar misli!? In spomin, tih daljnolep spomin, je zavel preko njene duše: — Še veš, takrat, ko si bila še v društvu, doma, so ti pri uprizoritvi »Pasijona« poverili eno najlepših vlog: Marijino. Kako izredno si je bila vesela ... In sedaj ...? Kaj bi rekla tudi mati? In Bog? ... Kot poklicana od skrivnega klica se je zravnila in si obrisala solze.

»Prejmi, Večni, prisego, da te želim do groba ljubiti! Rajši umrjem od gladu, kakor da bi Tebe dala iz duše. Prosim Te, ne pozabi na svojo Stanko, svojo bedno Stanko ...« Pritisnila je na srce slikico Brezmadežne, ki jo je dobila od prijateljice Hedvike v spomin. »Mati, Tvoja sem!«

Nekajkrat je zapeljivec še poskušal izvesti svoje načrte. Toda Stanka mu je pogumno vrgla v obraz:

»Vidite, da pri meni ne opravite ničesar! Pojdite! Slovenke smo poštena dekleta. Res je, nažalost, da se tu pa tam najde katera, ki nam kvari dobro ime, ali vse nismo take. Vzemite rožni venec in — molite!«

Vsa srečna se je oddahnila, ko je kmalu nato neznanokam odpotoval. — Spoznala je, kako težko je v viharjih zmagati brez Boga.

Irena Kirn:

IZ DNEVNIKA

Z vsemi močmi zbranosti sem molila iz knjižice, da ne bi kdo zapazil mojih solz. S sklonjeno glavo in trdo zaprtimi ustmi sem dušila solze. Ne le solze, tudi dušo in srce, ki se poslavlja od mladosti ...

Treba bo misliti zares.

O, vi ljudje, ki klečite ob meni in premišljate, kaj bi še prosili Gospoda, ali veste, da tesno ob vas klečim strta in uničena, z mrazom v očeh in v srcu! Ko bi vedeli kaj trpim!?

Življenje! — Ali sem te ljubila dovolj? Ali sem te doživela?

S kora je zadonel krasen moški akord: »O Jezus ves moj ...«

Zdramila sem se ... Duhovnik je molil: »Ecce agnus Dei ...«

Skrušena v svoji boli sem začutila mir ... Mir, ki ga daje On — Življenje — že tu tistim, ki Mu darujejo vsak hipec življenja ...

Anica Vidmar:

KAKO JE BILO VČASIH IN KAKO JE SEDAJ.

Predrage tovarišice, delavke in uradnice! Zatopite se same vase ob čitanju teh mojih vrstic! Kako mrzle smo, kot bi bile narejene iz samega ledu. Ne spomnimo se, da nas je Bog ustvaril, in da bo na sodni dan zahteval račune od nas. Premišljujemo tole deklico:

Živela je deklica, ki je imela mnogo dela v svoji službi. Med delom je vsako jutro molila jutranjo molitev. Prizadevala si je na vso moč, da bi na molitev nikdar ne pozabila. Vendar je prišlo jutro, ko je delo tako premetilo, da ni opravila svoje dolžnosti. Naenkrat zasliši, kako je zakokal trepetajoč otroški glas v pepelnjaku za njenim hrbtom. Obrne se in vpraša, kdo joče. Tih glas odgovori: »Čakam tvoje jutranje molitve«. Deklica je v tem glasu spoznala svojega angela varuha.

Kako pa je z nami? In naša jutranja molitev in molitev sploh? Mnogo jih je, ki tožijo: Molitev mi je včasih skoro odveč. Drage moje, ne pustite, da bi v tem prišlo v Vami tako daleč, da bi Vam niti vest ničesar ne očitala glede opuščene molitve. Kajti kadar enkrat pride do tega, takrat vedite, da je Bog prav tako pozabil na Vas, kakor ste Ve pozabile na njega. Za zgled naj Vam bo sv. Notburga, ki je bila samo navadna dekla, a velika služabnica božja. Nobeno delo je ni moglo ovirati, da bi ne bila šla vsak dan k sv. maši. — A me?

G. Marija pri uredništvu Vigredi! Zelo sem se razveselila, ko sem v letošnji Vigredi zopet zagledala kotiček, kamor se lahko obračamo z raznimi vprašanji, četudi ne več na tisti način, kakor pri gospej Selmi. V tujini si človek tako zaželi prijateljskega srca, ki mu vse lahko zaupa. V službi se mi sicer prav dobro godi, ampak delo ni še vse. Tudi ob prostem času

potrebuje človek kakega razvedrila. Tega pa tukaj ne morem nikjer dobiti. Živim v skrajnem kotu naše Jugoslavije. Poročila sem se z orožnikom, ki je tu v službi. Hvala Bogu, da je tudi on Slovenec, sicer bi pozabila našo govorico, ker tu nikdar ne slišim slovenske besede in sem se tudi že sama navadila neke čudne mešanice. Preden sem začela Vam pisati, sem dobro uro brala Vigred, ker me je bilo sram, da bi se smejali, kako slabo govorim in pišem slovenščino. Ne obsojajte me, a ne morem drugače! Sporočite mi, lepo prosim, katero knjigo naj si naročim, da bi imela za ob nedeljah kaj nabožnega čtiva. Pri nas namreč ni katoliške cerkve in smo pri maši, kar nas je Slovencev in katoličanov le takrat, kadar pride katoliški duhovnik iz Skoplja k nam, kar se ne dogaja pogosto, ker je njegova fara tako velika, kakor cela kranjska dežela. Zelo Vam bom hvaležna, če bom že v prihodnji Vigredi dobila odgovor na to moje pismo. Iskrene pozdrave iz tujine: H. T. V. Vardarska banovina.

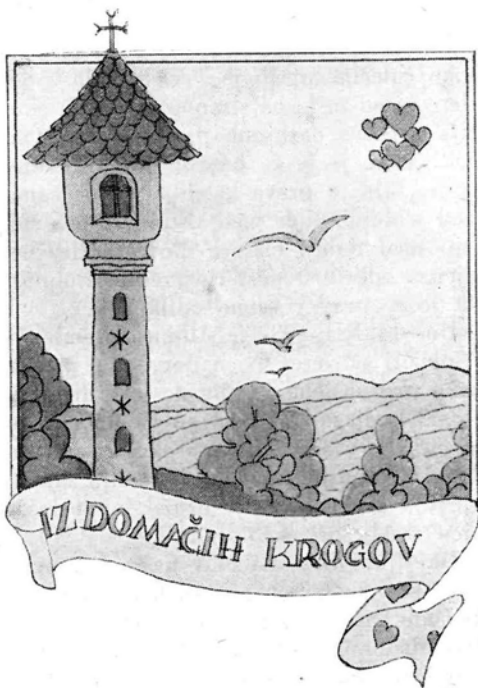
Spoštovana sestra! Oprostite, lepo prosim, ker šele v tej številki Vigredi odgovarjam na Vaše pismo, ki me je zelo razveselilo. Ne mislite, da sem pozabila na Vas. O ne! Saj pravijo: čim manj pisem, tem več misli. V resnici zelo mnogo mislim na vse tiste, ki so mi pisale, a jim ne morem tako hitro odgovoriti. Morala bi ustanoviti svoj poseben list... Kakor sem že rekla, me je Vaše pismo zelo razveselilo. Pa ne samo mene, temveč vsa srca tukaj, ki jim je sreča naših Slovenk v tujini pri srcu. Veseli smo, da se Vam dobro gōdi. Razveseljujoče je tudi dejstvo, da se trudite, da ne pozabite maternega jezika. To je najlepše, kar more človek storiti za svojo ožjo domovino izven njenih meja, da ostane vseskozi njen otrok. Judeže je Bog vekomaj preklel...

Da ne pozabite slovenskega jezika, bi Vam svetovala, da mnogo čitate. Od nabožnih listov bi Vam zelo, zelo priporočala Bogoljub, če še niste nanj naročeni. Stane letno samo 20 din in se naroča pri upravi Bogoljuba v Ljubljani. Razen tega tudi mogoče katerega izmed misijonskih listov: Odmev iz Afrike, ali Katoliški misijoni.

Niti prvi niti drugi list ne stane mnogo, a imeli bi mnogo koristi od njiju v duhovnem oziru. Razen tega bi storili veliko dobro delo za razširjenje sv. vere. — Od nabožnih knjig bi Vam svetovala in zelo priporočala Tomaža Kempčana »Hoja za Kristusom«. To je knjiga polna duhovnega življenja, v kateri boste vedno iznova našli samo sebe in ob čitanju iste rastli iz dneva v dan. Naročite jo lahko v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. — Ko sem bila tudi jaz daleč z doma v tujini, mi je bila ta knjiga v močno oporo.

Zelo bi me veselilo, da mi ob priliki sporočate, za kaj ste se odločila. — Pozdravljamo Vas prisrčno vsi tukaj! Vaša Marija.

Vsem ostalim mnogo pozdravov, dokler ne pridejo na vrsto.

† ARMAN ALBINA

O, da bi jo poznale, ve predraga dekleta širom slovenske zemlje, to ljubeznivo dekle, ob katere prerano odprtem grobu je plakal na njen godovni dan, dne 16. decembra 1937, ves dekliški krožek! Tudi ve bi jo vzljubile in tožilo bi se vam po njej.

Nikdar nam ne bo pozabljena urica sestanka 4. novembra 1937, kjer je bila po-

kojna Albinca poslednjič prisotna. Ves čas je molčala, kar ni bila njena navada, in ko so jo prečastiti duhovni vodja pozvali, naj še ona kaj reče, tedaj se ji je odprla duša in govorila, govorila kot še nikdar poprej. In v tistem trenutku je voditelj sestanka izbral njo za voditeljico sestankov, kar pa je hvaležno odklonila — kot bi slutila. O, da bi tedaj vedele, kaj nam hoče vzeti Bog!

Na prvo adventno nedeljo je krožek daroval sv. obhajilo, ker se je takrat strašno mučila vsled tetanusa. Proti koncu svojih muk si je nedopovedljivo zaželela, da bi šla še enkrat na Brezje, in pa še enkrat na Štajersko k stricu ... Hudih bolečin jo je rešil smrtni angel, nam pa, ki žalujemo za njo, zapustil praznoto v srcu.

Pokojna Albinca je, odkar obstoja krožek, pridno v njem delovala. Ne tako kot druge njene sovrstnice, njena navzočnost je bila zelo velikega pomena. S svojim globoko čutečim srcem je sočustvovala z dekleti, ki so zašle na stranpota, ter jih skušala spraviti nazaj na pravo pot; v tem poklicu se ji je že kazalo prav razsežno polje. Bila je prava katehistinja ne samo med slabimi, tudi med tistimi, ki se štejejo med dobre članice človeške družbe. Njena odkritosrčnost in resnicoljubnost sta jo še prav posebno odlikovali.

Dne 14. XII. 1937 je Albinca preminula s tolažili sv. vere. Njen pogreb je pričal, kako priljubljena je bila ne le v društvu, ampak tudi zunaj. S svojo veselo naravo je spravila v dobro voljo vsakogar, s svojo domačo in čisto besedo je vzbudila zaupanje v vsakem, ki se je družil in poslušal njen veseli, brezskrbni smeh.

Daj ljubi Bog, da bi v naših organizacijah še v bodoče razcvitali takšni cvetovi, ki bodo kažipot mladini in veselje naroda. Daj, da bi v naših društvih rastle takšna ljubezen, kakršno je sejala pokojna Albinca, in da bi po njenem zgledu postale tudi me nesebične; da bi si bile kot sestre v društvu napram težkočam, ki nas skušajo, saj je tudi Albinca morala mnogo prestati. Če bo med nami vsaj del tistega zadovoljstva kot smo ga imele pod okriljem naše Albine, potem smo uverjene, da Bog vodi naše delo in ga blagoslavlja.

Upamo, da se bo vsaj med dekleti v kongregacijah posvetilo par trenutkov se-

stanka v spomin njej, ker to ji dolgujemo. Dekliška društva, ki so ji bila tako pri srcu, prosimo, da to store, četudi je niso poznala. — Blag ji spomin!

ŽENA BREZ OTROK.

Če. Bog bi meni mati biti dal;
tedaj si dvajset bi otrok želela,
težav ob njih bi pač nikdar ne štela,
ker vsak bi novo mi veselje dal.

Želela krepkih, brhkkih bi sinov,
da cerkvi, domovini bi jih dala.
Presrečna bi ob njih se radovala
v zavesti, da bom rod vzgojila nov.

Želela dobrih, vernih bi hčera.
Kot drag zaklad bi jih skrbno gojila.
V moj pusti dom bi sreča se vselila,
ki ne odtehta gora jo zlata!

A kaj, ko mi zaprto je telo,
se želja srčna mi ne bo spolnila.
da bi iz čaše materinstva pila — —
Kako sem silno žalostna zato!

Brez sreče tone mi življenja čas,
po smrti šele vgasne hrepenenje,
kako mi pusto, prazno je življenje.
Oj srečne matere. blagrujem vas!!

Anka Salmič.

J. J.:

DEKLIŠKI KROŽEK V DRAMLJAH.

S prisrčnim »Bog živi!« stopamo tudi me, po dolgem času s kratkim poročilom med sestre v kotichek Vigredi. Ni nas mnogo po številu, vendar še precej vneto in živahno delujemo na polju naših načel in vzorov. Sej in sestankov se udeležujemo redno vsak mesec. Naša mala četa skuša z zbranimi dekliškimi značaji odtehtati visoko število in se noče šteti med take, o katerih se toži, da jih drži v organizaciji samo kraj, nastopi in zabava. Naj nam tudi nadalje bodo pred vsem mar načela in sploh temelji, na katerih se je ustanočila naša lepa organizacija!

Drugače živimo tiho društveno življenje, imamo redno vsak teden po dvakrat telovadbo. Kdor vidi nas dekleta pri telovadbi, bi nam tega gotovo ne prisodil. Do tega nam pripomore le vztrajnost pri

telovadnih vajah. Nekaj naših sester nas je brez tehtnih vzrokov zapustilo. Te so pa kakor suhe veje, ki pri vsakem lahkem vetriču že odpadejo.

Sestre! Vzgojimo in okrepimo si voljo, ki naj utrdi naše duše. Delajmo za vzvišene ideje in si tako priborimo nezvenljiv venec zmage!

Prisrčne pozdrave vsem naročnicam »Vigredi« in krožkom! — Bog živi!

NOVOPOROČENCA — AVE!

Jože Mohor in Marija Rogljeva, poročena
27. II. 1938.

*Prave, čiste, globoke in nesebične
ljubezni ne izruje noben vihar. Živi
v sreči, v snukah in trpljenju ne umr-
je — le zavržena in pogažena se spre-
meni v divje sovraštvo.*

Dva meseca nas ločita od najlepšega in najsvetlejšega dneva vajinega življenja.

Spomini so sveži... Preden sta na poročni dan odšla v spremstvu svatov v cerkev — smo segli v roke; voščil sem vama vso srečo...

Vrnila sta se kot mož in žena... Tebi — nevesta — je ožarjal lice sreče sijaj... Smehljale so se ti cvetice in vstala Ti je zora novih dni... Kaj si čutila takrat z vencem v laseh in prelepim šopkom belih nageljev v rokah — s tem nežnim, milim cvetom? »Kako lep je, kako krasan!« — Toda — ali še vedno cvete to cvetje? Ne! Razvijalo se je, procvitalo in duhtelo — a potem? Potem je ovenelo, ospelo se, zamrlo je...

Cvetje — podoba našega življenja... O, da, roža vene in umre; — toda kdor rožo nosi, ni da bi moral vekomaj za njo žalovati — —

Kar nikdar ne ovne je ono, kar je v človeku lepega in duhovnega, a ženi nalaga dolžnost kot materi in soprogi in jo stori vredno spoštovanja in ljubezni, a to je čednost in zvestoba.

Marija! Jože! Vez vaju je združila — sveta vez, ki bo trajala — preko groba.

Kratka je doba človeškega življenja, naj prinese človeku veselih ali žalostnih ur... A jubezen manjša gorje, ljubezen blagoslavlja, požlahtnjuje, povečuje delo.

Sveta zveza moža in žene je kakor nežna vez sonca in zemlje... Zakon ... druž-

na... največji blagoslov. Ni čudno, ker so tu tudi največje žrtve, a žrtve na tem polju blagoslavlja Bog, te morajo prinesiti rod.

Čez nekaj let bo — družina narastia. Otroci bodo množili ljubezen in utrdili vez zvestobe. To je prava družinska sreča. Družina je zajednica onih, ki se ljubijo, ki jih veže lepa in plemenita ljubezen, zajednica najbližjih in najboljših prijateljev; skupno deljenje vseh radosti, vseh žalosti, vseh težkoč in težav očeta, matere in dece.

Da Bog blagoslovi tako družino!

P.

HČERKA OB GROBU MATERE.

Grob, odpri mi temna vrata,
vstani moja mati zlata!
Tu te čakam koprneče,
v boli mi srce trepeče.

Rada bi Te poljubila,
se na prsa naslonila,
v mile se oči ozrla,
da bi mi solze otrla.

In, da žuljava bi roka
me pobožala otroka,
kar si vselej mi storila,
ko sem boli Ti tožila.

A zaman srce trepeče,
grob teman se odpreti neče,
le cipresa sklanja veje
kot, da mojo bol umeje.

Anica Salmič.

Dekliški krožek Radeče pri Zidanem mostu. Prosimo cenjeno uredništvo za malo prostorčka v Vigredi, da povemo, kako smo pri nas praznovali Materinski dan. Naše mamice že kar vedo, da mislimo nanje, zato se prav rade odzovejo povabilu in prihite v velikem številu gledat, kako in s čim jih bodo razveselili njih otroci. Letos so jim nudili sledeče točke:

1. Tebi, o mati! — Deklamacija.
2. Materi za god — prizorček.
3. Govor o pomenu Materinskega dne.
4. »Mati ziblje« in »Srce je žalostno« — moški zbor.
5. Slovenski materi — zborna deklamacija.

6. Peričice — gojenke.
7. Proste vaje — mladenke.
8. Povsod Boga — simbolična vaja, članice.

9. Naočniki — igrice v 2 dej.

Vse udeleženske so z velikim zanimanjem sledile točkam in bile iznenadene vsled pestrega sporeda. Uvidele so, da cenimo njihovo delo in trud pri vzgoji otročičev, in tudi, da so otroci v varnem zavetju, če so pri katoliškem društvu, zato jih bodo odlej tem rajše pošiljale v naše društvo.

Bog živi!

Duhovne vaje. Ne morem mimo tega, da ne bi tudi drugim razodela velike sreče, ki me je doletela. Ravno za pustne dni, ko nespametni svet najbolj mori in žali Boga, sem imela priliko, umakniti se v tiho samoto, v Dom duhovnih vaj pri sv. Jožefu nad Celjem. Tam sem našla že precej tovarišic, ki so z istim namenom prihitele v prijazni Dom. Kaj so duhovne vaje, ve in čuti le tisti, ki jih sam dobro opravil. Zato, drage sestre, po širni Sloveniji, poskusite same, kako prijetno je v tihi samoti pogovarjati se z Bogom, rešen vseh posvetnih skrbi, ko misliš le na to, kako bi čimbolje uporabila ta dragoceni čas. In ko poslušáš božjo besedo in zbiraš zlate nauke za življenje, si ne moreš kaj, da ne bi zaželela vedno tu ostati: v prijazni kapeli v bližini Jezusa, ob vznožju Brezmadežne, ki tako ljubeznivo gleda nate, kot mati na svojega otroka. — Zares hvaležne moramo biti čč. gg. misijonarjem, da so oskrbeli ta Dom in da se v njem vedno tako požrtvovalno trudijo za naše duše, ki jih po duhovnih vajah vodijo k Bogu. Tu ima vsaka udeleženka krasno priliko popolnoma poravnati račune z Bogom in se potem vsa mirna in poživljena vrne na svoj dom. Zato srčno priporočamo vsem: Pojdite in pogledjte, in prepričale se boste same in boste tudi ve tako srečne, kot sem sedaj jaz in vse, ki so bile že na duhovnih vajah.

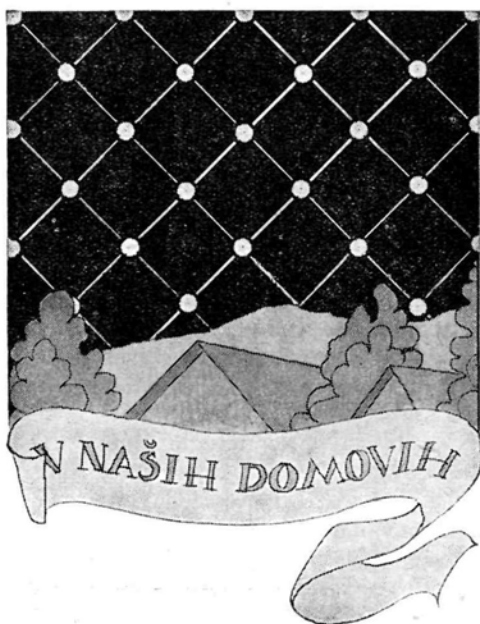
Udeleženka.

DUHOVNE VAJE

* v Domu Device Mogočne bodo za *dekleta* od 14. do 18. maja, za *gospodične učiteljice* in *uradnice* od 9. do 13. julija. — Pričetek prvi dan ob šestih zvečer,

sklep zadnji dan zjutraj. Oskrbnina znaša 100 din. Prijave sprejema: Predstojništvo Lichtenturnovega zavoda, Ljubljana, Ambrožev trg 8.

Duhovne vaje za učiteljice bodo kakor vsako leto v uršulinskem samostanu od 15. do 19. avgusta. Priglase sprejema predstojništvo uršulinskega samostana.

TUDI MARIJA JE BILA GOSPODINJA

V mesecu maju se vsi z veseljem spominjamo svoje nebeške matere. V šmarnicah premišljujemo njeno življenje in jo častimo s petjem. Malokdaj pa pomislimo, da je bila Marija tudi gospodinja in sicer dobra, skrbna in postrežljiva gospodinja kakor nam poročajo skromni zapiski evangelistov, ki govore o njenem življenju. Že kot nežno triletno dekletce je bila sprejeta med tempeljske device in bila tam deležna najvišje izobrazbe, ki je bila tedaj za judovske deklice sploh mogoča. Poleg čitanja svetih knjig so se tempeljske device urile v vseh ročnih spretnostih, saj so morale skrbeti za tempeljsko perilo in duhovniška oblačila. Ker so bile pa vse judovske deklice določene za zakon, so se gotovo urile tudi v drugih gospodinjstkih spretnostih. Ko je Marija sledila svojemu

ženinu sv. Jožefu v tihi Nazaret in tam postala Mati božja, je tudi zvedela za nosečnost postarne tete Elizabete. In šla je, če tudi sama v blagoslovljenem stanu, čez gore, več dni daleč do nje in je ostala pri njej tri mesece, da ji je stregla, dokler Elizabeta sama ni mogla zopet prevzeti svojega gospodinjstva. Gospodinjstvo v judovskih gorah pa ni bilo tako enostavno. Že samo donajanje vode iz globokih, včasih oddaljenih vodnjakov, je bilo težko breme gospodinje. In strežba mlade matere in čiščenje otroka, je še danes pri nas, ki živimo v bolj udobnih razmerah, strah in groza vseh mladih deklet. A nežna, 15 letna deklica, je prostovoljno, z veseljem in ljubeznivo postrežljivostjo prevzela to težko službo.

Ko je v Betlehemu rodila svojega božjega sina, ga je povila v plenice in položila v jasli. Ali pomislimo, o kako nežni skrbljivosti poročajo te evangelistove besede? Tri dni daleč je prišla iz svoje skromne hišice v Nazaretu, pač težka pot v njenem stanju. Pa je vendar mislila na to, kaj jo čaka in je vzela vse potrebno perilo za svoje dete s seboj, ki ga je vsega sama spredla in stkala in sešila. Saj pripoveduje legenda, da je bila vsa obleka, kar jo je Jezus nosil v svojem pozemskem življenju, delo njenih rok. Sicer pripoveduje legenda tudi o suknjici brez šiva, ki je z božjim detetom vred rasla in so vojaki zanjo vadljali pod križem. Čitala sem pa tudi pristrčno črtico, ko je mali Ježušček prijoval domov z raztrganim krilcem in je Marija nežno posušila bridke solzice in ljubeznivo popravila nastalo škodo. Oh, kako smo pa me včasih vse nepotrpežljive in razburjene nad razparanimi hlačkami, nad luknjo v kolenu! Jožef je bil skromen delavec in Marija gotovo ni imela nobene pomoči v svojem gospodinjstvu, ki jo je polno zaposlilo, vendar je našla čas, da je tudi drugim pomagala s svojo gospodinjsko spretnostjo. Na ženitnini v Kani je ona prva opazila, da manjka vina. Mislim, da iz tega opravičeno lahko sklepamo, da ni bila na ženitnini samo gost, ampak je tudi pri pripravah pomagala in bila tako točno poučena o pripravljenih zalogah, saj niti staršina ni vedel, koliko je vina.

Iz tega sklepamo in slutimo o skrbni in postrežljivi gospodinji Mariji. Pa se včasih

v naših težavah in težkih delih spomnimo na mlado Marijo, ki streže Elizabeti, in preden odklonimo naproseno pomoč, pomislimo na Marijo v Kani Galilejski in ko nam je po teh razmišljanjih postala človeško bližja, jo skušajmo posnemati in jo prositi in ji potožiti tudi v svojih gospodinjstvenih težavah.

KUHINJSKI ZAPISKI

Jedilnik za en teden

Ponedeljek: Paradižnikova juha z rižem; telečja pljučka in zdrobovi cmoki. Zvečer: Špinačni omleti.

Torek: Zelenjavna juha s parmezanovi mi vložki; nadevane bržole, zabeljen krompir. Zvečer: Zapečena polenta, solata.

Sreda: Pretlačena jetrna juha; jajčni narastek z dušeno rabarbaro. Zvečer: Krompirjev pečenjak, solata.

Četrtek: Jajčne rezine na kostni juhi; slatinska prašičja srca, krompirjevi vložki. Zvečer: Golaž.

Petek: Žabja obara; rezanci s špinačo, solata. Zvečer: Čespljeva kaša.

Sobota: Krepka juha; korenjevi zrezki, solata. Zvečer: Vampi s krompirjem.

Nedelja: Jetrni pofezi na goveji juhi; nadevana telečja prsa, pečen krompir; kavni sadni kolač.

Telečja pljučka. Skuhaj v 2 l slane vode pol telečjih pljuč in pol srca. Za dišavo dodaj pol peresca lorberja, 5 zrn popra, vršček timijana, pol čebule, strok česna in približno 5 dkg na kolesca zrezane juhine zelenjave. Pljučka naj pokrita vro 20 minut, potem jih obrni in kuhaj še 20 minut. Nato jih vzemi iz vode, srce naj pa še 10 minut vre. Daj kuhana pljučka in srce v mrzlo vodo, da se shladi in zreži potem na rezance, zmešaj s poprom, sokom pol limone in postavi vstran. Medtem seseklaj naslednjih sedem začimb: košček čebule, 2 kisli kumarci, 6 kaper, 1 sardelo, šopek zelenega peteršilja, lupino $\frac{1}{4}$ limone in ščepec majarona. V 6 dkg masti prepraži 4 dkg moke, da dobiš temno prežganje, dodaj seseklano, malo premešaj, prilij žlico kisa, ko se ta skadi, zalij z juho, kjer si kuhala pljučka, da dobiš bolj redko omako, ki naj vre 20 minut. Potem dodaj pripravljena pljučka, zličko gorčice, za

noževo konico paprike in nekoliko kisa od kumaric. Pazi, da ne bo nobene dišave preveč. Vse naj se lepo vjemajo in tvorijo okusno omako. Ko vre še 15 minut, je gotovo.

Kuhani zdrobovi štruklji. Zavri $\frac{1}{4}$ l mleka s ščepcem soli in 1 dkg presnega masla, vsuj 8 dkg pšeničnega zdroba in dobro mešaj, da se zgosti, potem pa postavi na hladno. Naredi vlečeno testo iz 20 dkg moke, 1 jajca, malo soli, kavne žličke olja in potrebne tople vode. Testo naj bo svilnato gladko. Položi ga na pomokan krožnik, namaži z oljem, da ne naredi skorje in pokrij s primerno kozico. Medtem mešaj 4 dkg presnega masla, dodaj 2 rumenjaka, potem pa po žlicah kuhani zdrob in $\frac{1}{8}$ l kisle smetane. Odišavi z muškatovim oreškom in zelenim peteršiljem ter primešaj nazadnje trd sneg iz 2 beljakov. Zdaj razvaljaj vlečeno testo prst debelo, ga pomaži z oljem in potem razvleci, da bo tanko kot papir. Razdeli čez testo zdrobov nadev in ga previdno razmaži z lesenim nožem. Na eni strani naj ostane za pedenj testa brez nadeva. Zvij nato testo proti prazni strani in razdeli s kuhalničnim recljem v štruklje, ki jih potem še z nožem prereži. 15 minut pred obedom zakuhaj štruklje v široki kozici v vrelo slano vodo, kjer naj vro 15 minut. Medtem jih enkrat obrni. So so kuhani, jih odcedi, zabeli s presnim maslom in drobtinami in postrezi.

Špinačni omleti. Za tri osebe skuhaj dve velike pesti osnažene špinače v slani vodi, odcedi, poplakni z mrzlo vodo in dobro stisni, da odteče vsa voda. Potem jo pretlači skozi sito, zmešaj s 5 jajci, soljo, poprom in zlij na omletno ponev, v kateri si segrela 4 dkg presnega masla. Ponev dobro tresi in rahljaj omleto z vilicami, da enakomerno zakrknje. Potem jo zapogni od obeh strani, še malo popeci, da zarumeni, in daj na krožnik.

Zelenjavna juha s parmezanovimi vložki. 15 dkg juhine zelenjave korenja, peteršilja, kolerabe, zelene, kolerabice, čebule in pora zreži na tanke rezance in kuhaj v $1\frac{1}{2}$ l slane vode. Dodaj še magijevo kocko, popra, malo česna in vršiček timijana. Vse naj se počasi kuha, da se zmehča. Medtem vmešaj 3 dkg presnega

masla, 5 dkg naribanega sira, popra, muškata, peteršilja in 1 rumenjak. Dodaj nazadnje še 5 dkg moke in zakuhaj v juho, majhne vložke, ki naj vre 5 minut. Za na mizo potresi juho z drobnjakom.

Nadevane bržole. 4 bržole lepo potolci, nasoli, popraj in nadrgni s česnom. V 4 dkg sesekljane prekajene slanine prepraži pol čebule, 20 dkg zrezanega kislega zelja, 1 sesekljano kislo kumarco, 5 dkg na kolesca zrezane klobase, za noževo konico paprike, soli, kumne in kavno žličko paradižnika. S tem nadevaj enakomerno pripravljene bržole, jih zvij in spni z zobtrebci, naloži v primerno kozico, polij z žlico masti in speci v pečici. Medtem prepraži v malo masti košček sesekljane čebule, dodaj za noževo konico paprike, potresi z žlico moke, zalij s kislo smetano in z vodo in vlij čez bržole, da se v tej omaki dušijo do mehkega.

Zapečena polenta. Zreži na kocke 10 dkg prekajene slanine in jo prepraži, potem odlij mast na pekačo, ostale ocvirke pa zalij z 1 mleka, osoli, popraj in ko zavre, zakuhaj $\frac{1}{2}$ l (35 dkg) koruznega zdroba in mešaj, da se zgosti. Še vroče vlij na pekačo in peci v pečici 15—20 minut. Zreži na primerne kose in daj s solato na mizo.

Pretlačena jetrna juha. 12 dkg kakršnihkoli jeter zreži na listke, zmešaj s poprom, majaronom in 2 žlicama drobtin. Segrej za oreh masti, prepraži košček sesekljane čebule, dodaj jetra in praži, da se popolnoma posuše. Poberi zdaj jetra, jih stolci prav fino v kovniku in pretlači skozi sito. Daj v kozico zopet za oreh masti, pretlačena jetra in potrosi z žlico moke, dobro prepraži in zalij z 1 vode, soli in kuhaj 10 minut. Potem potresi z oprazenimi žemljami in postrezi.

Jajčni narastek z rabarbaro. V trd sneg 4 beljakov daj za noževo konico soli žlico sladkorja, še stepaj in dodaj 4 rumenjake, nekoliko cimeta, 4 dkg sesekljane arancinija, 2 žlici drobtin in 2 žlici zmletih orehov. Daj v namazano porcelanasto skledo in peci v srednji pečici, da lepo zarumeni in ostane igla, s katero narastek prebodeš, suha. — $\frac{1}{2}$ kg rabarbarnih stebel olupi in zreži na prst dolge kose, potresi z janežem, pokapaj z li-

mono in vinom, dodaj 2 žlici sladkorja in duši v lastnem soku, da se zmežča.

Krompirjev pečenjak. Prepraži v 3 dkg presnega masla 2 dkg moke, zalij s $\frac{1}{4}$ l mleka, soli, popraj in mešaj, da dobro prevre. Ko se shladi, dodaj 6 dkg zribanega sira, 2 jajci, žlico sesekljanega peteršilja in 1 kg kuhanega na listke zrezanega kropirja. Stresi na namazano pekačo, potresi z drobtinami, pokapaj 2 dkg stopljenega presnega masla in peci v pečici 40 minut. Daj s solato na mizo.

Jajčne rezine. Segrej za oreh presnega masla, prepraži 1 kavno žličko moke, zalij z juho v gosto omako in primešaj muškata, zelenega peteršilja, kavno žličko zribanega parmezana in trdo kuhano seseklano jajce. Zreži 1 dan stare žemlje na tanke rezine, namaži jih z nadevom, zloži v namazano kozico in lepo rumeno zapeci. Daj jih poleg juhe na mizo.

Slatinska srca. Dvoje prašičjih src zreži na četrtine in nadrgni s soljo, poprom, majaronom 2 stolčenima brinjevima jagodama in postavi za pol ure na hladno. Odreži od sveže slanine 8 tankih rezin, malo jih potolci, soli in popraj in zavij v vsako košček srca in zaveži z vrvice. Naloži jih na mokro pekačo in speci v dobro segreti pečici v lastnem soku. Večkrat jih polivaj. V masti, ki se nacedi, prepraži žlico moke in zalij s $\frac{1}{4}$ l kisle smetane, potem pa še z vodo in praži v tej omaki srčke, da se zmežčajo. Nazadnje dodaj še sok $\frac{1}{4}$ limone, odveži vrvice, zreži, polij z omako in postreži.

Krompirjevi vložki z zdrobom. Zavri $\frac{1}{8}$ l mleka in 2 dkg presnega masla, streši vanj 10 dkg pšeničnega zdroba in mešaj, da se skuha. Potem pokrito postavi vstran, da se shladi. Medtem skuhaj $\frac{1}{2}$ kg krompirja, ga olup, pretlači, zmešaj z shlajenim zdrobom, dodaj 2 jajci, sol, poper in 5 dkg moke. Dobro vdelaš in pusti počivati pol ure. Potem zakuhaj vložke v vrelo, slano vodo, kjer naj počasi vro 12 minut. Potem jih odcedi, stresi na krožnik in zabeli s precvrto čebulo.

Rezanci s špinačo. Naredi iz 1 jajca široke rezance, jih skuhaj v slani vodi in odcedi. Skuhaj še 20 dkg špinače, jo odcedi, oplakni, dobro stisni in zasekljaj. V 2 dkg presnega masla prepraži 3 dkg moke, zalij $\frac{1}{8}$ l mleka, soli, popraj, dodaj

žlico sesekljanega peteršilja in kuhaj, da se zgosti. To gosto omako zmešaj s 3 rumenjaki, seseklano špinačo in kuhalnimi rezanci. Nazadnje primešaj iz 3 beljakov trd sneg in daj v namazan pudingmodel, postavi vrelo vodo, kjer naj pokrito počasi vre 1 uro. Za na mizo stresi iz modela, nareži na kosce in zabeli s presnim maslom in drobtinami.

Krepka juha. $\frac{1}{2}$ kg sesekanih govejih kosti, če mogoče tudi nekaj kurjih, kavno žličko paradižnika, peresce zelene, na štedilniku rjavo sprazena čebula, nekaj suhih gob, sol in poper, zalij z 2 l vode in počasi kuhaj 2 uri. Proti koncu zreži 10 dkg olupljene zelene na fine rezance, prepraži na presnem maslu, zalij s precejeno juho in počasi kuhaj, da se zelena zmežča. Potresi z drobnjakom in postreži.

Korenjevi zrezki. $\frac{1}{2}$ kg osnaženega korenja skuhaj v slani vodi in ga pretlači skozi sito. Segrej za oreh presnega masla, prepraži žlice moke in zalij s korenjevo vodo, da dobiš gosto omako. Dodaj sesekljanega peteršilja, ščep sladkorja, malo muškata in zmešaj s pretlačenim korenjem, primešaj še 2 jajci in mešaj na bolj šibkem ognju, da se zgosti. Potem postavi na hladno. Ko se shladi, oblikuj na z drobtinami potreseni deski majhne hlebčke in jih opeci v vročem olju na obeh straneh.

Jetrni pojezi. Seseklaj košček čebule, malo zelenega peteršilja in majarona in 10 dkg telečjih jeter, dobro premešaj, prepraži na 3 dkg masti, soli, popraj in deni hladit. Ohlajenemu primešaj 1 jajce in toliko drobtin, da se da mazati. Zreži dve žemlji na tanke rezine, nadevaj po dve in dve pol prsta debelo. Potem jih povaljaj v jajcu in drobtinah in ocvri v masti ali olju. Daš jih poleg čiste juhe ali solate na mizo.

Kavni sadni kolač. Zreži na kocke 6 fig in 6 dateljev, zmešaj jih s 6 dkg debelo zrezanih orehov in pomoči s sokom dveh koščkov pomaranče. Vmešaj 2 jajec, 6 dkg medu, 10 dkg sladkorja, ščep cimeta, klinčkov in seseklano lupino pol pomaranče. Dodaj zrezano sadje, 25 dkg moke, 1 pecilni prašek, 1 žlico ruma in 2 žlici močne črne kave, da dobiš precej mehko goščo, ki jo napolni v namazan in z moko potresen podolgovat model za pe-

civo. Postavi ga na pekači v dobro segreto pečico, kjer naj pa ostanejo vratca prvih 15 minut za prst široko odprta. Šele potem jih popolnoma zapri, ko je kolač že narastel. Vsega skupaj naj se peče 50 minut. Potem ga stresi na deski in pokrij čez noč s krpo. Zreži ga šele prihodnji dan.

ČAS JE DENAR!

Za gospodinjstvo, zlasti pa še za pranje, pomeni danes mencanje perila samo izgubo časa in energije. Danes si lahko vse gospodinjke olajšajo pranje perila, tako da se jim ni treba več bati tega dela. Morajo samo preudariti, kaliko si prihranijo na času, trudu in denarju, če uporabljajo za pranje perila *Schichtov Radion*.

Ohrovtove blazinice. Lepe velike liste ohrovtu ali pa tudi zelja opari, da jih nekoliko zmehčaš. Operi $\frac{1}{4}$ kg riža in ga daj na vsak ohrovtov list za žlico, potem lepo zavij in devaj te blazinice drugo poleg druge na pekačo. Ko si vse naredila, jih polij najprej v 4 dkg stopljenega pre-snega masla, potem pa še s slano vodo, da stoji čez. Pari v pečici pol ure, da se riž do dobra zmehča. Če se mokrota prehitro posuši, blazinice enkrat obrni, da ne bo vrhnji riž trd.

Angleška pečenka. Vzemi 1 kg šimbasa in ga izlušči od kosti, odstrani kite in debelejšo kožo ali pa jo samo nareži, da pečenka preveč ne uskoči. Kostni in kar si obrezala, porabi za kostno juho. Meso pa podrgni s soljo in poprom, namaži z oljem in gorčico in postavi za pol ure na hladno. Tričetrt ure predno pečenko rabiš, segrej v primerni pekači za pol prsta masti, da se prične kaditi. Potem meso na odkritem ognju od vseh strani rumeno zapeci in šele potem postavi v dobro segreto pečico. Peci jo med pridnim polivanjem pol ure. Nato vzemi meso iz peči in ga pusti kakih pet minut, da se nekoliko skadi, potem ga nareži na tanke rezine. Meso mora biti sočno in v sredini lepo rožnato. Če je preveč pečeno, je pusto in trdo.

Proti zaprtju

Oglas reg. S. br. 3236 dne 19. II. 1936

VPRAŠANJA IZ ZDRAVSTVA

Odgovarja dr. M. Justin.

M. D. iz Prev. Stara ste 38 let, samska, glava Vas boli, srce in križ. Če se razjezite, vam srce močno bije. Ne morete ne jesti, ne spati. Kaj naj je to »za ene vrste bolezen«? Ko ljudje tako ozko gledajo vprašujete. Kaj je krivo, da vaš sedaj med fante vleče, ko ste sedaj vseh 38 let bila vedno doma? Po materini smrti morate kar med ljudi, da se razvedrite. Z bratom in nečakom ne morete biti skupaj, ker vas jezita in ne ubogata. Vaši živci ne preneso tega več. Kako pomagati, da bi ona dva mogla ostati doma?

Iz vašega pisma se mi zdi, da imate svojo živčno bolezen vsled razmer, v katerih se nahajate in močno sumim, da ni z Vašim srcem vse v redu. Srce naj Vam prišče bližnji zdravnik in Vam bo dal za to potrebna zdravila, če najde, da je srce krivajencih, vojakiht itd. seveda tudi doseže pisal. Z bratom in nečakom pa živite le lepo skupaj in potrpite z njima in rada jih imejte, pa bosta ona dva čez nekaj časa uvidela, da ste le dobri in Vas bosta začela spoštovati in Vam šla na roko. Veste odraščajoča mladina ni več otrok in se otroče z njo ne sme postopati, sicer jih odtujimo. Treba priznati, da sta že večja in da že nekaj lahko rečeta. Kar kot otroka ne moreta več biti obravnavana. Uboganje in pokorščina se pri otrocih zapove, pri doraščajočih se pa mora pridobiti z uvidno dobroto in prepričevalnimi besedami, le redko s palico in trdoto od domačih. Trdota od tujih včasih, n. pr. pri svoj cilj, toda zapusti vedno slabe spomine. Da Vas pa k fantom vleče, no, to pa ne bo nič hudega, le glejte, da bo Vaša pamet zmagala, ne pa Vaš gon za fanti, da bo kljub gonu, ki Vas vleče, vaša volja odločevala. Saj za možitev niste, dokler ste bolni in živčno tako izrabljeni. Pač pa bo redno in pametno življenje pomagalo tudi živcem, da se ozdravijo. Premagovanje in samoobvladanje je stvar pameti.

Marija. Stara ste 32 let, samska, že par let bolehat na pljučih. Tudi v bolnici ste že bili na tuberkuloznem oddelku. Do popolnega zdravja pa ne morete priti. T 37.8. Appetit včasih dober, včasih slaba prebava. Hujšate še vedno. Delate ne. Če bi lahko

kaj klekljala? Moje mnenje je, da niste sposobna za delo in da ste potrebni zdravljenja na Golniku. Naredite za to potrebne korake!

DOBRE KNJIGE

Mohorjeve knjige. Za leto 1938 je izdala Mohorjeva družba zopet svojim rednim udom 6 lepih knjig. 1. *Koledar*, ki ga vsi vsako leto nestrpnost pričakujemo, je letos zopet tak, kakor je bil včasih, ko smo poleg koledarskih stvari našli v njem tudi članke, povestice, pesmi in drugo, zlasti pa življenjepise in lepe spomine onih društvenih udov, ki so v preteklem letu umrli. Ta pregled je velike važnosti za vse čitateljstvo. 2. *Življenje svetnikov* 12. zvezek obsega opis svetnikov od 2. do 26. avgusta in so razvrščene vmes tudi slike teh svetnikov. To čtivo je zlasti za naše družine velike važnosti. 3. *Družinski molitvenik* obsega razen navadnih mašnih, spovednih, obhajilnih molitev in popoldanske pobožnosti tudi lepo zbirko pesmi, ki jih pri ljudskem petju stalno rabimo. Kar pa je za družino posebno važno je to, da so v tem molitveniku zbrani vsi obredi za sv. krst, sv. birmo, spoved, sv. obhajilo, poslednje maziljenje in molitve za umirajoče. Nekaj novega je to, da ta molitvenik nima imenovanega pisatelja, ampak je zbran iz liturgije in cerkvenih obredov sploh. 4. *Preko morij v domovino*, spisal Jakob Grčar. To je zelo prijeten potopis jugoslovanskih prostovoljcev, ki se vračajo ob koncu vojske iz skranega vzhoda v novo zgrajeno Jugoslavijo. Morebiti je to eden izmed najbolj posrečenih vojnih spisov. 5. *Bajtarji*, spisal Jan Plestenjak. Kratka povest opisuje življenje bajtarjev v loških hribih. Kmečki fant dobi službo v tovarni, jo izgubi, ko ga komunistični agitator pridobi za stavko. Ko se ta stavka žalostno konča, se fant vrne domov v hribe, se poroči z bajtarsko hčerjo. Celotna povest je en sam klic: Kmečki sinovi in hčere ne v tovarne, držite se svoje kmečke grude! 6. *Izgnani menihi*, spisal Ivan Zorec. To je četrta in zadnja knjiga »Belih menihov« in opisuje takratno kmečko življenje, ko je cesar Jožef II. razgal samostane in med njimi tudi stiškega. Vsi beli menihi morajo zapustiti samostan, ki postane last gosposke. Teh šestero knjig je

redna izdaja Mohorjeve družbe. V letošnjem letu ni »Zgodovine slovenskega naroda«. Četudi prinaša Vigred oceno knjig Mohorjeve družbe šele sedaj, so Vigrednice po vseh župnijah v prvih mesecih leta storile svojo dolžnost in nabrale zopet lepo število novih udov, stare pa privezale na to našo edino kulturno ustanovo. Razumljivo je, da so naši ljudje zvesti Mohorjevi družbi, družba pa jim to zvestobo vrača s prelepimi darovi, ki jih da za din 20.— kar polno naročje.

Kot izredna izdaja Mohorjeve so letos še sledeče knjige: Magajna: »Čudovita pravljica o Vidu in labodu Belem ptiču«, to je knjiga za naše najmanjše in obenem Mohorjeve knjižnice št. 95. T. Potokar: »Bolgarske novele« prevod 19 bolgarskih novel in črtic, ki nas seznani z najboljšimi bolgarskimi pripovedniki. Važna knjiga, da se z Bolgari поближе spoznamo! To je Mohorjeve knjižnice št. 96. Fr. Vodnik: »Poljske novele«. Ta zbirka nam kaže 8 lepih poljskih novel in bomo po njih Poljake поближе spoznali. Ta knjiga je Mohorjeve knjižnice 97. zvezek. Fr. Milčinski: »Pucki brez gnezda« II. izdaja. Kako zelo radi smo segli po teh, rekli bi dnevniki zanemarjenih otrok, mladostnih zločincev in drugih takih resničnih »ptičkov brez gnezda«, kaže to, da je bila potrebna druga izdaja. Prvič je izšla l. 1917., zdaj pa zelo lepo ilustrirana. Kot kmetijska knjiga je izšla knjiga s slikami ing. Šturma: »Krompir«. V njej najde kmetovalec dobre nasvete za vrste in pridelovanje krompirja, pa tudi nasvete za bolezen te rastline, ki je v zadnjih stoletjih nekako evropski vsakdanji kruh.

Nova pota. Spisal Jakob Žvan. Doneki k protialkoholnemu gibanju. Cena din 10.— Že mnogi so se lotili tega vprašanja, a morebiti še nihče tako praktično, kakor pisatelj te knjige. Ko nam v I. delu opiše zle posledice pijančevanja za družino, narodno gospodarstvo in posameznika, govori v II. delu o velikih nedostojnostih, ki so se razpasle v našem narodu kot posledica alkoholizma. Nazadnje pa navaja sredstva, kako bi naš narod ozdravel od te skoro neozdravljive narodne bolezni. Poudarja domačo vzgojo, šolo, društva, protialkoholno zvezo in sodelovanje

J 3038 Mladostno obleko iz modrega volnenega blaga poživljajo okrasni šivi.

J 3037 Popoldanska obleka iz svilenega marocaina.

J 2017 Kostum iz enobarvnega in kariranega volnenega blaga.

J 2090 Kostum za deklice: nagubano krilo iz finega volnenega blaga v barvi karirane jopice.

J 3087 Srčkana oblekica iz volnenega muselina za deklice od 10 — 14 let.

J 3088 Oblekica za deklice od 4—8 let iz kariranega volnenega blaga.

MODA

Pristno ali ponarejeno?

Kako naj to vemo?

Po samem videzu seveda ne moremo presoditi. Tudi žitna kava ima lahko na videz čisto enaka zrna, četudi je v njih navadno žgana škrobovina ali pa dragoceni praženi slad. Če je pa Kneippova, potem se lahko zanesemo, da je v vsakem zrcu praženo sladno jedro, ki je tisto, kar naredi kavo iz Kneippove okusno, zrnati kavi podobno in aromatično.

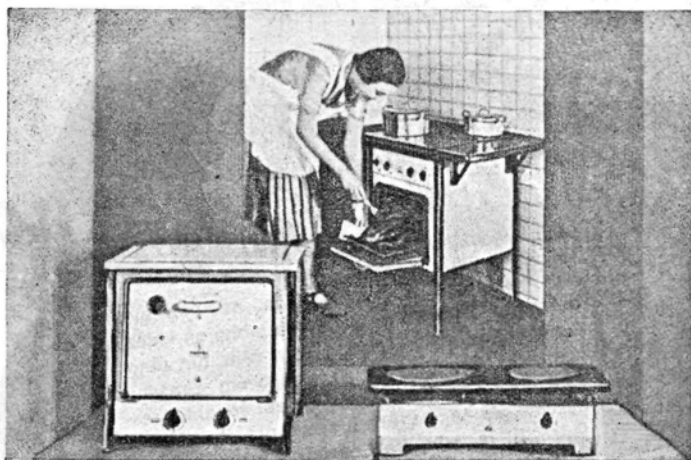
Kneippova
SLADNA KAVA

oblasti. Prav za sedanjí čas, ko je proti-alkoholno gibanje nekako zaspalo, je ta knjižica kakor poživljajoči klic in res praktično navodilo za protialkoholno delo. Vigrednice, kot bodoče matere in gospodinje, naj bi knjižico prav gotovo kupile in prebrale.

Dobre dekliške igre so čezdalje bolj potrebne, kar občutijo vse delavne Marijine družbe in dekliški krožki. V znani reviji »Ljudski oder« je izšla letos v prvem zvezku izredno aktualna igra g. Davorina Petančiča, kaplana v Vojniku, z naslovom »Žena s srcem«. Igra obravnava beg deklet v mesto in pokaže usodo izgubljenk, ki se vračajo domov umret, pa tudi ves blagoslov, ki je nad dekleti, ki jih čuva po materini priprošnji Marija — žena s srcem. Igro so že večkrat igrali in jo tudi na tem mestu vsem dekletom toplo priporočamo. Za svečnico so dobila naša dekleta v isti reviji novo igro istega pisatelja,

»Goreča sveča«. Izšla je v tretjem zvezku, po novem letu. Vsem našim Marijinim družbam toplo priporočamo, da se naroče na to revijo, ki jim bo nudila mnogo pobude in mnogo snovi za dramsko uestvovanje. Naroča se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani in stane za vse leto (240 strani drobnega tiska) samo 80 dinarjev. Izstotam je izšla »Sveta Cecilija« in jo je spisal znani belgijski redemptorist p. Jožef Boon, ki si je pridobil nevenljivih zaslug za odločno katoliško globoko preusmeritev belgijskih odrov. Ta igra, ki v njej nastopajo samo: Cecilija, njena mati in njen angel varuh ter zbor deklet je v oblikovnem pogledu popolnoma novost in je prevedena na več jezikov. To igro in druge igre se dobe v Jugoslovanski knjigarni. Zadostuje naročilo po dopisnici, naslovljeni na Jugoslovansko knjigarno v Ljubljani. Ker od nobene teh iger ni treba plačati avtorske tantijeme, bodo naši odri gotovo radi segli po njih.

MESTNA ELEKTRARNA LJUBLJANSKA

nudi za gospo-
dinjske svrhe

**izdatno
znižane
cene:**

**za
likanje,**

**čiščenje, pranje in pomožno kuhanje
din 1.50 za kwh**

pri porabi 20 kwh mesečno. Za polno elektrificirane kuhinje z elek-
tričnim štedilnikom in za peči v svrhu ogrevanja prostorov

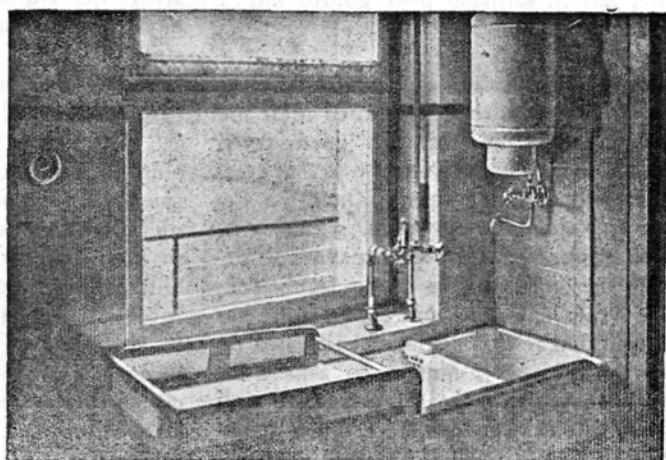
ново tarifo po 40 para za kwh pri porabi

100 kwh na mesec pri stanovanju 3 sob; 150 kwh na mesec pri stanovanju 3—6 sob
200 kwh na mesec pri stanovanju nad 6 sob.

Nočni tok 60 para za kwh v času med 22. in 6. uro vsako količino.

**Nizke cene
električnega
toka
omogočajo
vsakomur
uporabo.**

**„Chlorodontove oglase
naj čitam ?**

Zakaj pa? Saj nisem več majhen otrok, ki bi mu bilo treba vtepati čiščenje zob. Ali pa mar mislite, da kdaj pozabim očistiti si zjutraj najprej zobe ?“

Aha, smo že skupaj, dragi prijatelj! Če bi čitali naše oglase, bi vedeli, da je zobna nega s Chlorodontom pred spanjem važnejša kot zjutraj. Sicer se začno ponoči ostanki hrane kisati in povzročajo zobno gnitje (karijes). Zato: „zvečer kot zadnje Chlorodont - potem šele v posteljo!“

Domači proizvod

Ako gre za zavarovanje pride v poštev le

Vzajemna ← **LJUBLJANA**
zavarovalnica ↓ **Miklošičeva 19**

1. požar, vlom, nezgode, jamstvo, kasko, steklo, zvonovi; 2. doživetje, smrt; rente in dote v vseh možnostih; posmrtninsko zavarovanje »KARITAS«.
Zavarujte sebe in svoje imetje edno pri naši domači slovenski zavarovalnici.

**Pri teh dveh konjih
vidite,**

da je eden lep, zdrav, —
drugi pa kljuse. Pri milu
pa oči težko presodijo,
katero je dobro in ka-
tero ne. - Terpentinovo
milo Zlatorog pere kljub
svoji izdatnosti temeljito
čisto in prizanesljivo;
perilo pa postane voljno
mehko in prijetno po-
duhtevo.

Zlatorog

TERPENTINOVO MILO

